National Library of Canada
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sent
Ottawa, Ont. K1A 0N4

B103(C/231)

OCT 21 1983
NEWSPAPER DIVISION

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1350.

Nr 41 (1754) 1983 | NELJAPÄEVAL, 13. OKTOOBRIL — THURSDAY, OCTOBER 13 | XXXIV aastakäik

Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu oli koos

Äsja maksuvaba staatuse saanud Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu pidas 1. oktoobril New Yorgis oma täiskogu koosoleku, kus kinnitati uus põhikiri ja kodukord ning valiti tagasi senine esimees Lembit Savi ja juhatus.

Kohale olid sõitnud Kanadast viis delegaati: Laas Leivat, Hans Lupp, Harald Teder, Walter Pent ja Priit Aruvald. Rootsi, Saksamaa, Inglismaa, Austraalia, Belgia, Holland ja USA olid esindatud kohalikkude delegaatide poolt.

Koosolek algas leinaseisakuga, kus mälestati äsja surma läbi lahkunud peakonsul Ernst Jaakson'i abikaasat Claire Jaakson'i. Mälestati ka kadunud ÜEKN asutajaliiget Leonard Vahter'it ja kauaaegset ÜEKN sekretäri Eduard Vallaste't.

Järgnes palvus ÜEKN liikme praost Aleksander Hinno poolt. Ta kordas apostel Pauluse sõnu: „Olge kindlad lootuses, kannatlikud halastuses ja püsivad oma nõuetele vabadusele."

Seejärele ÜEKN esimees Lembit Savi tutvustas uusi osavõtjaid Priit Aruvald'i ja Heino Taremäe'd ja avaldas tänu kaastöölistele. Esimees andis koosoleku juhatamise üle valitud juhatajale Hans Lupp'ile.

Sõna anti erakorraliselt EKN esimehele Laas Leivat'ile, kes hindas Harald Raudsepp'a panust EKN'u esindajana ÜEKN'is ja andis talle üle Kanada Eestlaste Teenetemärgi. L. Leivat tutvustas omalt poolt EKN'u uut büroojuhatajat Priit Aruvald'i, lisades, et tema on kahe isamaaliku laulu autor, mis levivad „põranda all" okupeeritud kodumaal.

Konsul Aarand Roos tervitas koosolijaid ja mainis, et ÜEKN ja peakonsulaat on ammust aega koos töötanud eesmärgiga Eesti Vabariigi suveräänsuse **de facto** taastamiseks (kõne toome teisal).

Harald Teder esitas küsimuse konsul Roos'ile, kas leidub mõni ametlik diplomaatiline akt või väljendus otseses või kaudses tõlgenduses selle kohta, et läänеliitlased ei ole kunagi tunnistanud nagu olnuks eesti väeosad sõjalises vahekorras nendega. Konsul lubas järeluurida, eriti neid akte, mis puudutavad sõjameeste emigreerumist USA-sse.

MAKSUVABA STAATUS

Järgmiseks andis ÜEKN esimees Lembit Savi ülevaate eelneva aasta tegevusest. Esiteks märkis ta, et Vabadusfondi loomine maksuvaba staatusele on lõpule viidud. ÜEKN on inkorporeeritud Maryland'i osariigis ja USA Internal Revenue Service andis maksuvaba staatuse 7. juunil 1983. Edasi L. Savi ütles: 1) Eesti Vabariigi Aastapäeval kuulutati välja aasta 1983 ESTO Külviaastaks; 2) korraldati 29. okt. — 2. nov. 1982 Lüneburgis, Lääne-Saksamaal, Euroopa maade eestlaste konverents ÜEKN'I kulul ja Euroopa Büroo tegelikul läbiviimisel; 3) esimees võttis osa 12. dets. 1982 a. Valges Majas toimunud Poola Solidarity Päeva Proklamatsiooni allakirjutamise tseremooniast; 4) võeti osa Ülemaailmse Balti Nõukogu (Baltic World Conference) tegevusest ja töökoosolekutest Washingtonis, D.C.; 5) saadeti küsitlev kiri India peaminister I. Gandhi'le seoses tema külaskäiguga okupeeritud Eesti pealinna; 6) jätkati kodumaal vabadusvõitlejate väljaandel ilmuva „Lisandeid uudiste ja mõtete vabale levikule Eestis, vol. VIII—XXII" ingliskeelse käsikirja redigeerimist, kuid siin leidis takistust tööjõu vähesus; 7) kavandati ÜEKN seisukohti esitava memorandumi VEKSA tegevuse kohta. Ilmumine on viivitunud teema emotsionaalsuse ja muude raskuste tõttu; 8) peeti pidevat ühendust Eesti organisatsioonide tegelastega üle maailma, kirja, telefoni ning isiklike kontaktide kaudu; 9) juhatuse liikmed võtsid osa Valges Majas toimunud Balti Päeva Deklaratsiooni allakirjutamise tseremooniast ja vastuvõtust. Saadeti ka president Reaganile tänukiri selle proklamatsiooniga seoses; 10) on eelnevate sündmuste puhul mitmel korral olnud intervjuud „Voice of America" raadioga ja „Radio Liberty'ga".

ARUANDED

Pärast tegevusaruannet võtsid sõna järjekorras maade esindajad. Inglismaa esindaja Kalju Popp, asendades Ylo Anson'it, ütles, et Inglismaa Eesti Selts käib aegajalt koos, kuid liikmete vähenemise tõttu on selts raskes rahalises olukorras. Rahapuuduse probleemi kordas ka Saksamaa esindaja Herbert Michelson. Näib, et tulevasel aastal kaob ära valitsuse toetus seltsile ruumide ja tööjõudude pidamise näol ja see võib järgmisel aastal tekitada probleeme. Siiski, nimekirjas on ikka umbes 900 liiget ja Münsteri kokkutulekul olid üle 300 osavõtja.

Austraalia esindaja Veljo Areng ütles, et seltsi elu on väga elav ja käiakse koos kord kuus. ESTO '84 vastu on tunduvalt suur huvi ja võib oodata suurel määral osavõttu Austraaliast. Selts on ka välja kuulutanud noorte kirjavõistluse, millest võib osa võtta eesti või inglise keeles. Mõte on kaasatõmmata mitte eesti keelt valdavaid eesti noori.

Laas Leivat andis ülevaate EKN'u kohta. Muu hulgas nimetas ta 11-mne Balti Õhtu korraldamist ja jätkuvaid katseid aupeakonsuli staatuse küsimuse selgitamiseks. Laas Leivat ütles ka, et tal on hea meel teatada, et EKN juhatuses on kaksteist isikut alla 30 a. vanuse, mis tähendab, et noorte huvi rahvusliku töö vastu Kanadas ei ole mitte vähenemisel. Lõpuks kutsus ta kõiki ESTO '84-le.

USA esindaja Juhan Simonson ütles, et ERKÜ töö on olnud püsiv ja edurikas. Muu tegevuse kõrval on mitmel korral esitatud memorandumeid valitsusele ja Balti Proklamatsioon ja Valge Maja vastuvõtt oli suur saavutus eestlastele. Kuid Simonson mainis ka, et kahjuks tagajärjed kohalikes ajalehtedes ei olnud mitte rahuldavalt kirjutatud ja tulevikus katsetakse uusi mooduseid ajalehtede huvi kergitada Eesti ja naaberriikide vastu.

Belgia kohta võttis sõna Endla-Mai Holland, öeldes, et selts on küll väike, kuid kavatsused on tulla suurel arvul ESTO '84-le.

Hollandi esindaja Ellen Kapostins kajastas Inglis- ja Saksamaa probleemi, et vananemise tõttu on seltsil rahalised raskused.

Lõpuks andis Rootsi kohta aruande Enno Uus. Nimetas, et kultuuritöö tegevus on elav ja et viimastel esinduse valimistel võtsid osa 4000 isikut 11.000 võimalikust. Jällegi aga ütles E. Uus, et majanduslikult on raskusi, kuna valitsus on vähendanud enda toetust 10% võrra.

Tegevusaruannetele järgnes rahaline aruanne laekur Paul Saar'e poolt. Rahaline seis on rahuldav.

ÜEKN tegevuse kohta andis selgistust Lembit Savi. Tegevuskava põhialused on: 1) edendada ja kaitsta inim- ja kodanikuõigusi, kuid eriti

(Järgneb lhk. 3)

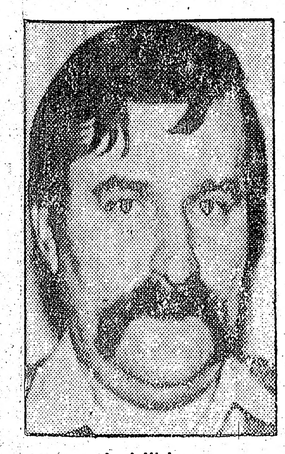

Lech Walesa

Nobeli rahuauhind Walesale

Arvatakse, et Poola võimud ei tee takistusi Lech Walesale minna vastu võtma temale määratud Nobeli auhinda, kuna see näitaks praegust rezhiimi halvas valguses. Vabade ametiühingute „Solidaarsuse" juht sai Nobeli rahuauhinna silmapaistvate teenete eest Poola tööliste õiguste eest võitlemisel vägivalda taunides. Poola rahva enamus võttis auhinna määramise vastu kui nende õiguste tunnustamise, kuid rezhiimi funktsionärid on kibestunud.

Trudeau:

Lennuki allatulistamine „traagiline õnnetus"

OTTAWA — Peaminister Pierre Trudeau arvates Korea reisilennuki allatulistamine venelaste poolt oli „traagiline õnnetus" ja neid ei peaks nimetama „mõrvariteks".

Parlamendis peaminister ütles, et „vähendame külma sõja ohte kui kohtleme neid kui inimesi".

Opositsioonijuht Mulroney ütles, et Trudeau tegi oma hinnanguga suure eksituse ja kahjustab Kanada senist ametlikku seisukohta.

Eeltööd eestiainelise õppetooli loomiseks arenevad kava kohaselt

Eestiainelise õppetooli loomiseks Toronto Ülikooli juurde on eeltööd kestnud pidevalt, ja kui pole ootamatuid tagasilööke, võib juba tuleva aasta algul hakata otsima kandidaate professori kohale.

Nagu prof. Olev Träss ütles „Meie Elule", on moodustatud ettevalmistav komisjon, kes on pidanud senini kaks koosolekut. Komisjoni ülesandeks on koostada selle akadeemilist struktuuri ja kindlaks määrata administratiivne protseduur.

Seitsmeliikmelise komisjoni esimeheks on assistent-provost Lorna Marsten, kolm dekaani, eestlane Marvi Ricker, kes on ülikooli ja ühiskonna vahendajaks, Ida-Euroopa uurimiste direktor G. Cekulin ja prof. Olev Träss.

Õppetooli (Graduate Research Chair of Estonian Studies) küsimust arutati põhjalikult ja vastavad seisukohad saadeti kommenteerimiseks komisjoni liikmetele ja lähevad ka kõigile osakondadele, milledega õppetool on seotud. Hiljem läheb küsimus siis kinnitamiseks ülikooli presidendile või provostile. Järgneks käik Ottawasse, kus valitsuselt on oodata $300.000 suurune toetus.

Prof. Olev Trässi arvates kõik see protseduur võib läbi olla tuleva aasta algul, mil tuleks siis moodustada uus komisjon professorikoha täitmiseks. Mõeldud on esialgu õppejõud rakendada 3—6 aastaks.

Teatavasti eestiainelise õppetooli asutamise mõte tuli Tartu College'ilt, kes oma umbes $100.000 suuruse aasta ülejäägiga kavatses seda ka majandada. Ülikooli poolt on aga nõue miljon dollari sissemaksmiseks. Sellest Tartu College'i panus on $300.000, riigilt sama summa ja puuduv osa siselaenuna eesti ühiskonnalt.

Prof. Olev Träss ütles, et kui ei tule ootamatuid tagasilööke, siis eestiaineline õppetool võib Toronto ülikooli juures tegevust alustada Esto '84 ajaks.

Liisa Lomp pildistatud aasta tagasi oma 104.a. sünnipäeva eel.
Foto — B. Piirik

Vanim Toronto eestlane suri

Laupäeval, 8. oktoobril suri Toronto vanim eestlane Liisa Lomp. Ta oleks 13. novembril saanud 105. aastaseks.

Liisa Lomp sündis 1878. a. Tartumaal, Elistvere vallas Raigastvere külas, Pällu talus oma vanemate teise tütrena. Ta jäi väeslapseks kolmeaastaselt ja kasvas üles sõtse (isa õde) juures Kaiavare külas. Abiellus 19-aastaselt metsavahi ja hilisema meieri Mihkel Lomp'iga. Neile sündis kaks tütart. Perekond elas Tartus ja Virumaal. Lesestus 1916. a. - abikaasa jäi kadunuks Esimeses maailmasõjas.

Liisa Lomp elas kaks aastat Tudulinnas ja asus siis tagasi Tartumaale, kus ta tütar Ainu alustas õpinguid Maarja Magdaleena algkoolis. Samas sai Liisa Lomp ka kooliteenija koha.

Kodumaalt asus 1944. a. Saksamaale, elades laagrites Jenas, Augsburgis ja Flensburgis. Kanadasse asus 1949. a. ja elas sellest ajast oma tütre Ainu Paju juures.

Kadunu oli sügavalt usklik, kuuludes Toronto Eesti Baptisti Kogudusse, kus tema 100-aasta sünnipäeva tähistati 1978. a. novembris jumalateenistuse ja koosviibimisega.

EESTI INVALIIDE TOETAV NAISRING TORONTOS
MOENÄITUS
Pühapäeval, 30. oktoobril 1983 kell 3 p.l.
Toronto Eesti Maja suures saalis.
KOHVILAUD LOTERIIGA, mängib G. ILTALI ORKESTER.
Pääsmete müük, laudade ettetellimine: tel. 773-4825

Varuge aeg meeldivaks õhtuks!
TORONTO EESTI SKAUDIŠÕPRADE SELTSI
KOTKAJÄRVE
30. JUUBELIBALL
laupäeval, 19. novembril 1983 Toronto Eesti Maja suures saalis
algusega kell 7.30 õhtul
EESKAVA ⊛ EINELAUD ⊛ BAAR ⊛ TANTS
Laudade ettetellimine ja pääsmed: Bruno Lindre 421-5541.
Pääsme hind $7.50

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS
korraldusel
„VIINAKUU PIDU"
reedel, 28. oktoobril 1983 kell 7.30 õhtul Eesti Majas.
EESKAVA – LOTERII – BAAR – SUUPISTED – ORKESTER
Sissepääs $15.00 isikult. Tulu EKN'le.
KÕIK ON KUTSUTUD!

Toronto Eesti Naisselts korraldab pühapäeval, 16. oktoobril
kell 2.30 p.l. Eesti Maja suureş saalis
riinu - PÄRASTLÕUNA
ETTEKANDED, NÄITUSED, LOTERIID ja KOHVILAUD
Sissepääs $6.00

Maalikunstnik ARVILLE PUSTRÖM-UUS
KUNSTINÄITUS
Eesti Maja väikeses saalis
reedel, 14. oktoobril kl. 2—9 õ.
laupäeval, 15. oktoobril kl. 10—9 õ.
pühapäeval, 16. oktoobril kl. 12—6 õ.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Pühapäeval, 23. oktoobril kell 6.00 õhtul
KODUSAARE ÕHTU 2
dr. EVALD MÄND — kõne, EDGAR LIIK — tervitus,
Hiiu koor Marika Wilbiksi juhatusel, slaidid
Hiiumaalt, kohvi- ja teelaud.

BALTIMORE KUNSTNIK MARET MAISTE
KUNSTINÄITUS
EESTI MAJA VÄIKESES SAALIS
laupäeval, 22. oktoobril kl. 12—8 õ.
pühapäeval, 23. oktoobril kl. 11—4 p.l.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp. kl. 9 hm.—5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 hm.—8 õ., laup. kl. 9 hm.—1 p.l.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $40.00, 6 k. $22.00, 3 k. $15.50. USA-sse — 1 a. $44.00, 6 k. $25.00, 3 k. $17.00. Ülemeremaadesse — 1 a. $48.00, 6 k. $26.00, 3 k. $19.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $58.00, 6 k. $29.00.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $5.50, tekstis $5.00, kuulutuste küljel $4.75.

On tarvis uut Nõukogude Liitu

Ajalehti läbistas mõni päev tagasi sensatsiooniline teade, et Moskva plaanis seisab kahe Saksamaa ühendamine neutraalse riigina, kuid tingimusel, et ka USA oma 250.000 meest NATO kontingendis Euroopast ära viib. Asi on veelgi huvitavam, et Nõukogude Liit olevat valmis oma väed välja viima Ida-Euroopa maadest, sest kauglaske relvade olemas olles puudub nüüd vajadus sellise strateegilise kaitsetsooni olemasolus.

Teade pärineb Ungarist, kus öeldakse, et Juri Andropov olevat seda isiklikult avaldanud Ungari peamehele Kadarile kokkusaamisel Moskvas. Antud momendil tuleb ütelda, et sellises teatas pole midagi sensatsionilist. Kui teade on välja mõeldud ungarlaste endi poolt, siis on see vaid soovunelm, nagu neid mõeldakse kõikides Ida-Euroopa okupeeritud maades.

Kui neid mõtteid on lansseerinud Andropov Moskvas, siis on sellel ka Moskva soovide kohane sisu. Kui Moskva nõusolekul kahest lahutatud Saksamaast saab ühendatud 80 miljoni elanikuga Saksamaa, mis on Moskva soovide kohaselt neutraalne, siis tähendab see seda, et ühe suurema jõuna ei saa ühendatud Saksamaa kuuluda ka NATO-sse. Kui lisaks sellele on tingimuseks, et USA peab ka oma väed Euroopast koju viima, siis on selle tähendus see, et NATO oleks praktiliselt surnu. Selle juures on NATO üks tugevamaid kaitsepakte N. Liidu vastas, mis ajaloos on kunagi olnud.

Miks ei peaks N. Liit soovima sarnase kaitsepakti lagunemist. Ja miks ei peaks Saksamaa igatsema uue, kuigi neutraalse Suur-Saksamaa saavutamist? Meelitus on nii suur, et see võib rikkuda vahekorrad ka USA-ga.

Kui mõte on lansseeritud Moskvast, siis on sellel esialgu hoopis teine eesmärk. N. Liit ei mõtelgi oma relvastust vähendada. USA on valmis juba selle aasta lõpuks tooma oma kõige moodsamad relvad Euroopasse kaitsepositsiooni N. Liidu vastu. Sõda kartvad rahvahulgad, nende seas ka kommunistlikud ässitajad, tuleb tänavaile tuua veelgi suuremates hulkades, et USA uute relvade ja USA vastast meeleolu ässitada. Kui neil on käes nii meeldiv suutäis kui ühendatud Saksamaa, siis on ka Bonni valitsuse endakindlus kõigutatud.

Seepärast ongi võimalik, et teade on Moskvast lansseeritud ja läänes rõõmuga ära trükitud. Kui mitte teate autentsus, siis ometi idee ise on täiesti ebausutav. Mitte buffertsoon Ida-Euroopas ei ole kommunistliku partei juures primäärne, vaid maailma vallutamine kommunismi poolt. Kui see on nii, siis kuidas saab Kreml asuda nüüd territoriaalsele tagasikäigule seal, mille eest Teises maailmasõjas maeti tuhandeid inimelusid ja hävitati oma relvi võideldes Hitleri vägede vastu? Seega saab teade olla, kas ungarlaste soovunelm või Moskva järjekordne manööver. Ka on tarvis Nõukogude Liidul võita aega selliste manöövritega, sest USA uued relvad tulevad liiga kiirelt peale.

Midagi toimub siiski Ida-Saksamaal. Näiteks puhastatakse miinivööndeid, mis takistasid põgenemist Läände. Bonni valitsus on korduvalt finantseerinud Ida-Saksamaad sadade miljonite dollarite ulatuses. Kuid Berliini häbimüür seisab endiselt. Kui ka seda hakatakse maha võtma, siis tuleb küsida, kui lähedal on nõukogude tankivägi.

Juba aastate eest oleme siinkohal kirjutanud, et kui Nõukogude Liit üldse püüab rahu poole, siis on tal selle näitamiseks üks ja kindlalt ustav tee: tagasi kolida oma 1939. a. piiridesse ja lõpetada segamine teiste rahvaste asjadesse. Rohkem kui teisi üle ujutades inimkonnale vastuvõtmata kommunismiga võideldes uus Nõukogude Liit heade vahekordade näol teiste rahvastega, kaubavahetuse näol ja kõigi läänelike tehnika väärtuste näol, mis N. Liidule läänest avaneksid.

Kuid praegune olukord N. Liidus annab rahvale vaid hirmu ja viletsust, mis ei rahulda kedagi.

Nõukogude Liit on jõudnud küll ohtliku relvastuseni, kuid mitte ohtlikku relvastust ei ole maailmal ja nõukogude inimestel tarvis, vaid koguni üut ja paremat Nõukogude Liitu.

V.

Kas võiks . . ?

Esimeste Ülemaailmsete Eesti Päevade (ÜEP) ettevalmistuste ajal kulutati arvutuid tunde selleks, et väljanuputada reegleid, mis laseks Rahvuskongressil ainult heakskiidetud tõeksipidamistega delegaatidel suud pruukida. Olles II ja III ÜEP-de ajal ainult pealtvaataja, puuduvad mul andmed sisepoliitilistest malekäikudest, mis neile Rahvuskongressidele eelnesid. Organiseeritud eestlase tavapärast leplikku meelt arvestades, võin näha nendegi sünniloos parasjagu piinarikkaid episoode.

Nüüd on jälle asutud uue Rahvuskongressi ettevalmistamisele. Kuna selline ettevõtmine järjekordselt eesti rahva ühiskondlikku energiat suurel määral kulutab, siis tuleks meenutada, mida eelmised Rahvuskongressid on meile andnud. Stokholmis tõsteti 14. punktilises resolutsioonis esile mitu üldtuntud tõde ja siirat soovi, millest arusaamist iga asukohamaa esindusorganisatsioonid pidid ühtlustama. Kuulda, et „vabadusvõitluse edukaks jätkumiseks on oluline elujõuline eestlaskond" võis olla meeltülendav, kuid mitte midagi uut. Iseenesestmõistetavate põhitõdede asemel oleks küll tahtnud kuulda kas või ühtainsatki läbiviidavat ülesannet, mida kõik kongressist osavõtjad oleksid pidanud rakendama. Näitena oleks Rahvuskongress võinud arutada kuidas IV ÜEP-ks eesti raamatu ostjate arvu kahekordistada. Iga osavõttev delegaat oleks pidanud lahkuma kindla kavaga, kuidas oma osa selles ülesandes täita. KAS VÕIKS järgmist Rahvuskongressi nii kavandada, et ilusate sõnade rittaseadmise asemel praktilisi plaane saaks peetud? Meil on mitmeid tõsiseid probleeme. Kui ainult ühelegi neist leitakse praktiline lahendus, on Rahvuskongress suutnud oma rahvast teenida palju tõhusamalt, kui pika kaunisõnalise resolutsiooniga.

HARRI KIVILO

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Moskva sõuab tagurpidi

Asjad ei ole enam kiiduväärt Aafrikas, Kamboodias ega Afganistanis

Kui Washingtoni kuluaarides sosistatakse, et Andropov peab varem-hiljem hakkama mõtlema ka vene rahvale, üld- ja majanduslikule olukorrale impeeriumis, siis ei tuleks see mitte Andropovi ega poliitbüroo inimlikust tahtest, vaid muutunud olukordadest allasurutud ja mõjualustes piirkondades eriti Aafrikas, millist mandrit Kreml kujutas kerge suurtäiena ja kinnitas seal „tulevase asumaana" kanda.

Kõigepäält kodurinne, kust saabunud värsked usaldatavad andmed kõnelevad kasvavast rahulolematusest seoses Andropovi keeldumisega partei üleliidulise kontrolli ja „käsen-keelan"-printsiibi redutseerimiseks, kuigi majandussüsteem ei saa olla enam ammugi ainult Kremlist juhitav ja on täielikult varemeis. Elumõnusid naudib ainult 5 miljonit partei kõrgemat tippu ja madalamad mehed kohtadel ei tee ega julgeg teha midagi iseseisvalt. Produktsiooni langus jätkub kasvavas tempos.

MUUTUV OLUKORD

Sellele liitub kiiresti muutuv olukord mujal. Sissisõdade või nn. gerija-tegevuse laine, mis töötas viimased 25-30 aastat mitmes maailmajaos Kremli kasuks, on pöördunud ja edasi pöördumas oma looja ja toitja vastu. Moskva poolt puuderdatud rezhiimivärdjad on orvudekorvis juba kolmel kontinendil, Afganistanist kuni Nikaraaguani Kesk-Ameerikas. Juhtlause „rahvaste vabastamine kolonialismi ikkest" on põlenud tuhaks peamiselt kolmel põhjusel. Esiteks on Kreml kõikjal asetanud „vabastatud rahvad" endist „iket" ületavasse marksismi verisesse ja väljakurnavasse ikkesse. Teiseks — Aafrikas kui ka Aasias on Moskva pooldajad sattunud vabadust-armastavate suguharudega rahvast hävitavatesse kodusõdadesse ning majandus on ruineeritud. Kolmandaks ei suuda Moskva enam toimetada oma geriljadele üle maailma küllaldaselt relva- ja muud abi, kuna aga vabadusvõitlejaile saabuv välisabi tõhustab nii koguselt kui ka tehniliselt.

Kui loetleda tähtsamaid paiku, siis saame neid kokku 6-7, alustades Afganistaniga, kus Kreml paiskas oma väed lahinguisse juba ligi 4 aastat tagasi. Ametlikel andmeil on Afganistani vallutusarmee suurus 105.000, tõeliselt üle 125.000 mehe ja naise ning langenute ja haavatute arv 15.000 - 20.000. See väljaõpetatud ja tehniliselt eeskujulikult varustatud armee suudab kontrollida ainult väikest arvu suurematest linnadest, kuna 280 provintsilinna suhtes seda saavutatud ei ole, kõnelemata mägedest ja nendes asuvatest oruasulaist. Kuigi afganistaanlastest vabadusvõitlejate relvastus on ja tuleb ikka veel 80%-liselt venelastelt ja Afganistani arvult kokkukuivanud komm.sõjaväelt võetavast sõjasaagist, kasvab pidevalt ja täieneb tehniliselt ka väljaspoolt saabuv abi ning partisanide juhtkond täieneb nooremate parema hariduse ja väljaõppega ohvitseridega. Kui Moskva ei too Afganistani lahingtandrile vähemalt 500.000 meest ega riski neist kuni 100.000 ohverdamisega, võib verelaskmine ja venepoolse terrorisüsteemi tulemusteta praktiseerimine Afganistanis kesta sajandi lõpuni või veel kauem.

Tähtsuselt järgneb Kamboodia (Kambodzha) Indo-Hiinas, kus kohalikud partisanid lõikavad veriseid haavu Moskva käsualuste Vietnami okupatsioonijõudude ridadesse juba neljandat aastat, alates 1978. a. detsembrist. Kommunistliku impeeriumi ja N. Vene ülitähtsa stardialuse ehitamine 180.000 - 200.000 vietnami sõduri poolt ca 45.000 Kamboodia partisani vastu ei edene. Hiina pigem suurendab kui vähendab oma otsest kerget ja rasket ning tehnilist relvaabi partisanidele, hoides samal ajal küllalt suuri üksusi põhjapiiril ja sidudes seega seal arvukaid Hanoi jõudsid. Võitluste lõppu ei ole näha, Moskvle läheb verine seiklus maksma miljoneid päevas.

EI OLE EDU

Etioopiale (end. Abessiinia) asetas Kreml otsustava tähtsuse Aafrika „vabastamisel" Moskva ahelaisse ja langetas pealootuse 13.000 -15.000 kuubalasest palgasõdurile. Kuid 10 aastat ei ole toonud edu. Põhjaprovints Eritrea oma 15.000 moslemist partisaniga mägedes seisab endiselt väljaspool Haile Mariami võimupiire ja võitlused seal võtavad 30% riigi eelarvest. Peagu null on Addis Abeba mõju ka Tigre provintsis ning Somaali vabadusvõitlejad valmistavad valitsuse ja okupatsioonijõu „abistajaile" tõsist peavalu.

Angoolas, end. Portugali kloonias pääsesid markistid Vene relvade ja tuhandeisse ulatunud Kuuba üksuste abil võimule 1975. aastal, surudes vastased kaugematesse dzhunglitesse. Saanud seal vahepeal väärtuslikke dzhunglielu ja partisanvõitluse kogemusi ning moodustanud umbes 40.000-lise UNJTA (rahvusliku uniooni Angoola täielikuks vabaduseks), on need üksused viimastes võitlustes laiendanud oma kontrolli maa-alalt kahekordseks, umbes kolmandikule territooriumist ning mõju teisele kolmandikule. Alles hiljuti hävitati partisanide poolt Angoola suuruselt teine tamm, lõhuti raudteid ja lasti õhku õlidepoosid. UNITA-t toetavad paljud suguharud ja abistab relvadega Lõuna-Aafrika. Kuigi Angoolas viibib kuni 20.000 kuubalast, ei soovi nad sekkuda kaotusterikaisse dzhunglivõitlustesse. Ekspertide arvates tuleb Moskval ja Kuubal kas kahe- või kolmekordistada oma okupatsioonivägede koosseisu või — võtta vastu täielik kaotus.

Mitte paremini ei käi Moskva mõjualuse Samora Macheli käsi Mosambiigis, kuna seal Lõuna-Aafrika toetusel rahvusliku vastupanu liikumine oma üle 10.000-mehelise tegevjõuga pidevalt kasvab ja omab mõju juba Mosambiigi 10 provitsist üheksas. Ohvrite arvu loetakse Macheli poolehoidjate poolel üle 2000-le ning majandus on varemeis. Viljad põlduel hävitatakse, transport seisab. Olukorda võib parandada ainult Moskva ja Kuuba otsene ning väga kulukas abi, mille saabumine ei ole usutav.

NIKARAAGUA

Nikaraaguas on loonud uue olukorra USA suurmanöövrid mõlemas küljes ning kolme eraldi tegutseva partisangrupi pidevad rünnakud sandinistidele, kelle ca 25.000-mehelise armee ridadest on langenud sel aastal üle 500 mehe. Samal ajal on partisanide, nn. contrade koosseis kasvanud viimase 3 kuu jooksul 6000 mehelt 10.000 mehele. Nende relvastus on täienenud Belgia täpsuspüssidega, kuulipildujatega, granaadiheitjatega ja tankitõrje kergerelvadega. Teatavat valgust Moskva ja Kuuba muredesse heidab Kuuba tipprindeohvitseri kindral Arnaldo Ochoa Sanchezi saabumine kohal viibiva üle 20.000-mehelise kuubalastest „nõuandjate-armee" juurde, kuid dzhunglisõjas, nagu see siin areneb, ei ole kuubalastel suurt väärtust.

Liibüa mõõgatäristaja Qadhafi aktsioonid Upper Volta ja Chadi vastu ei tähenda uusi kastaneid Moskvale ega tõota ka edu Qadhafi unistuse — uue Islami impeeriumi — sünnilootusele tema juhtimisel. Ta haarab liiga laia käega, ähvardades isegi Sudaani ja Egiptust. Küll tähendavad need sammud Prantsusmaa sekkumist oma endiste kolooniate huvides lisaks sealsetes vetes juba valvel seisvatele USA merejõudude-

Konsul Aarand Roos:

Meie rahva kahel geopoliitilisel harul on ühine rinne

Sõnavõtt Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu Täiskogu koosolekul New Yorgis

Mul on hea meel tervitada Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu Täiskogu Eesti Vabariigi välisesinduse ja peakonsul Ernst Jaaksoni poolt — ja alla kriipsutada ÜEKN-i juhatuse ja peakonsulaadi kauaaegset head vahekorda ja viljakat koostööd, mille eesmärgiks on Eesti Vabariigi suveräänsuse de facto taastamine.

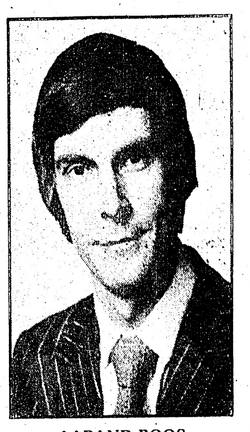

AARAND ROOS

Kui 1944. aastal raudne eesriie raksatades alla läks ja jagas eesti rahva geopoliitiliselt kahte harru, oli mõlemal harul ometi selge, et meil tuleb Eesti riigi ja rahva õiguste eest edasi võidelda. Nõukogude terrorihaardest väljapääsenud kümnendik eesti rahvast võttis omaks, et tema püha kohustus on võitluslippu edasi kanda, relvaks tõe tunnistamine. Oli endastmõistetavalt selge, et need, kellel on võimalusi tähelepanu juhtida meie riigile ja rahvale tehtud ülekohtule, peavad selleks alati valmis olema.

Nii organiseerisime endid, ühendasime oma vaimsed ja ainelised ressursid, jaotasime tööalasid, ja peame jätkuvalt nõu ja jagame kogemusi, et aga saavutada optimaalset efekti, igaüks oma uue asukohamaa juhtivate ringkondade valgustamisel, ja võimalikult ka rahvusvahelises ulatuses. Neid püüdlusi koordineeriva keskorganisatsioonina tegutseb 1955. aastast Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu.

Kui 1960-ndatel aastatel avanesid mõningased kontaktipidamise võimalused kaasmaalastega okupeeritud Eestis ja mõnedel osutus võimalikuks Eestit külastada, hakkas nn. liberaalide hulgas kostma ka teisi hääli pagulasorganisatsioonide juhtiva rolli kohta. Toonitati, et meie rahva valdav osa elab Eestis, olgugi nõukogude surve all, kuid siiski Eesti pinnal, eestikeelses ühiskonnas ja eesti kultuuri edasi arendamas.

Mõned kasutasid ka juhust organiseeritud eestluse saavutusi mitte ainult kritiseerida, vaid lausa naeruvääristada. Küsiti, kas eesti rahvas kodumaal salliks meid oma esindajatena, kes kõnelevad ja tegutsevad kogu eesti rahva nimel. Meie eesti organisatsioonid ei ole aga ennast kunagi lasknud heidutada säärasest kaksipidi-mõtlemisest, vaid vankumatult kinni pidanud omaksvõetud tõekspidamistest.

EDUSAMMUD

Seejuures on meid ühest küljest julgustanud mõningad edusammud — eriti viimastel aastatel — rahvusvahelisel foorumil: Eesti, nagu ka meie kahe nabermaa enesemääramise õigus ja sellele kaasnevad küsimused on võetud päevakorda mitte ainult mõne meie uue asukohamaa parlamendis, vaid ka Euroopa-parlamendis ja pääsevad loodet avasti ka Ühinenud Rahvaste töökoosolekutele. Samaaegselt oleme korduvalt saanud kinnitust mitmete lääneriikide valitsuste poolt, et nad jätkuvalt tunnustavad Eesti Vabariigi suveräänse riigina. Nende avalduste taga seisab teadagi pidev informatsioonitöö E. V. peakonsulaadi, meie keskorganisatsioonide ja mitmesuguste rahvuslike ühingute poolt.

Teisest küljest oleme pidevalt saanud julgustust oma rahva liikmetelt okupeeritud kodumaal, kellel on olnud võimalust ja julgust oma arvamist avaldada, mitte ainult perekonna ja sõprade ringis või anonüümselt, vaid viimastel aastatel isegi päris avalikult palvekirjades, mis on läkitatud nii võimuritele Kremlis kui ka rahvusvahelistele organisatsioonidele ja silmapaistvatele riigimeestele Läänes.

Kogu eesti rahval on meie riigi ja riiklike organite taastamise küsimuses ühised taotlused, hoolimata sellest, kas me elame nõukogude terrori haardes või vabas demokraatlikus läänes. Kui nn. teisitimõtlejad Eestis nõuavad Punaarmee väljaviimist ja vabu demokraatlikke valimisi Ühinenud Rahvaste järelevalve all, siis need nõuded ühtivad meie omadega juba algusest peale, ja me oleme neid järjekindlalt korranud.

ÜHINE RINNE

Niisiis on meie rahva kahel geopoliitilisel harul ühine rinne. Meie rahvuskaaslastel Eestis ei ole mingit põhjust võõristada meiepoolset rahvuspoliitilist tööd ega kritiseerida meie rolli kogu eesti rahva esindamisel, nii kaua kui meie rahva enamusel puudub võimalus oma häält kuuldavaks teha maailma ees. Mulle näib, et vabadusvõitlejad Eestis just leiavad, et läänes asuvate eestlaste organisatsioonid on praegu võtmepositsioois maailma juhtide ja maailma avalikkuse valgustamisel kogu eesti rahva ühistest taotlustest.

Selles seoses lausus üks hiljuti ärakaranud eesti vabadusvõitleja oma hinnanguna järgmised sõnad: „Viimaste aastakümnete jooksul on eesti rahva ajaloo lehekülgedele jäämise küsimuse lahendamise raskuspunkt Eesti pinnalt tunduvalt lääne poole nihkunud, mille tõttu teie vastavalt suunitletud tegevus on omandanud erilise tähtsuse."

Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu, kui rahvuslikku välisvõitlust koordineeriva keskorganisatsiooni, tegevusväli järjest suureneb. Möödunud aasta täiskogu võttis uue liikmena vastu Belgia Eesti Seltsi ja täna tuleb kaalumisele Pariisi Eesti Seltsi vastav sooviavaldus. ÜEKN-iga vaimselt liitunuks võiks kindlasti lugeda ka Kodu-Eesti vabadusvõitlejad — ja kes teab, võibolla saabub kontaktide tihenedes kunagi nendeltki sooviavaldus liikmeks astuda. On ju nii, et eesti rahval on ühine eesmärk — ja selle eest võitlemisel ärgem hetkekski kaotagem lootust! Ühenduses on jõud.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Ärls 291-5054
Kodus 423-5716

C. OTTWAY HERBALIST

Ravitaimed, tervislikud toiduained, vitamiinid ja mineraalid.
Nõuanne ja sõbralik teenimine eesti rohuteadlase poolt.
300 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N6. Tel. 463-5125

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja telstele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ontario uus kodak kultuuriminister Sus kontakte etniliste ri

„Ontario elanikud moodustavad ühise suure perekonna. Osadus sellest perekonnast on avatud kõikidele igalt poolt maailmast. Eeldame neilt tahet saada headeks ühiskonna liikmeiks, sooviga kasvada ja areneda koos ning jagada oma ajaloo- ja kultuuripärandit", ütles Ontario uus kodakondsuse- ja kultuuriminister Susan Fish etnilise meedia esindajaile äsjasel vastuvõtul Royal Ontario Museum'i ruumes, endises nn. Hiina alas.

Etnilise ajakirjanduse esindajail oli eelnenult võimalus tutvuda muuseumi suurepäraste eksponaatidega. Muuseumi juurdeehitused ja täiendused on osaliselt veel lõpetamata, kuid sellisenagi on üldmulje väga imponeeriv.

Vastuvõtu avas ja tõi tervitusi Royal Ontario Museum'i poolt Henry Graupner, Associate Director of Operation, kes ühtlasi andis ka lühikese ülevaate muuseumi tegevusest ning praegustest ja kavandatavatest näitustest.

Minister Susan Fish, kellel varemgi on olnud kontakte vähemusrahvuste esindajatega, rõhutas oma uue positsiooni tõttu kodakondsuse- ja kultuuriministrina vajadust luua kontakte kõikide etniliste ringkondadega.

Susan Fish, kes vannutati Ontario Leitnant-Kuberneri poolt kodakondsuse- ja kultuuriministriks 6. juulil 1983.a., sündis 21. märtsil 1945.a. Rio de Janeiros, Brasiilias. Arenguaastail elas ta New Yorgis, asus Torontosse 1968.a. ning omandas 1973.a. Kanada kodakondsuse.

1981. aastal valiti ta esmakordselt Konservatiivide Partei liikmena Ontario parlamenti, kus ta esindas St. George'i valimisringkonda. Ta täitis ministeeriumi parlamendi-assistendi ülesandeid 1981.a. maist kuni kinnitamiseni ministriks 1983.a.

Susan Fish on pühendanud seni erilist tähalepanu oma valimisringkonna erihuvidele ühenduses üürnike, kinnisvaramaksude määramise ja ümberhindamise ning majutamise ja inimõiguste probleemidega. Ta on aktiivselt osa võtnud mitmete kunstigruppide ja kultuuripärandi säilitamise projektidest.

Endise kultuuri- ja meelelahutuseministri Reuben Baetz'i nõudmisel ja soovitusel viis ta läbi ministeeriumi programmide analüüsi ja hindamise. Oma osaliseks vastutuseks peab ta seisukohavõtte naisõigusluse küsimustes. 1973.-1976. aastani oli S. Fish nõuandjaks Toronto linnapeale David Crombie'le.

Süüdistus:

Amnesty Inte ei näe õigusr idariikid

Eeksil-rumeenlaste häälekandja „Stindardul'is" (nr. 149/1983) avaldas peatoimetaja dr. I. V. Emiliani artikli, milles ta analüüdis kriitikat, mis oli suunatud Amnesty International'i vastu nelja noore prantsuse autori: Hugues Keraly, Alain Sanders'i, Jean Nerle ja Francis Bergeron'i poolt koostatud tööst „Cinq continents accusent Amnesty International" (Viis kontinenti süüdistavad Amnesty International'i).

Dr. Emilian tähendab muu hulgas, et enam kui kaks aastakümmet on lääne massimeediumid kiitnud Amnesty International'i tegevust nii vangide abistamises kui ka seda, et ta on võtnud endale selles suhtes maailma südametunnistuse ülesanded.

Amnesty International'il on üle 250.000 liikme ning osakondi 134 riigis. Temale on usaldatud „nõuandva hääle" õigus nii UNO's kui ka UNESCO's ja Euroopaparlamendis. Organisatsioon käsutab suuri summasid, tasub kaastöölistele hästi töö eest, publitseerib arvukalt broshüüre, plakateid ning lendlehti, korraldab näitusi, samuti on nõus osa võtma nii mõneski demonstratsioonist.

Prantsuse autorid esitavad andmeid, millest selgub, et ainult 5 % Amnesty International'i poolt avaldatud inimõiguste rikkumistest on toiminud kommunistlikes ja 95% mittekommunistlikes maades. Amnesty International'i aruannestes, samuti pressiteadetes kasutatakse järjekindlalt lihtsat ühekülgset meetodit, mida võiks nimetada isegi diskrimineerivaks. Näiteks kui inimõiguste rikkumine on aset leidnud kusagil kommunistlikus riigis, siis avaldatakse sellest paremal juhul kaks kuni kolm rida informatsiooni bülletäänis ja ohvreid nimetatakse

Ontario uus kodakondsuse- ja kultuuriminister Susan Fish loob kontakte etniliste ringkondadega

„Ontario elanikud moodustavad ühise suure perekonna. Osadus sellest perekonnast on avatud kõikidele igalt poolt maailmast. Eeldame neilt tahet saada headeks ühiskonna liikmeiks, sooviga kasvada ja areneda koos ning jagada oma ajaloo- ja kultuuripärandit", ütles Ontario uus kodakondsuse- ja kultuuriminister Susan Fish etnilise meedia esindajaile äsjasel vastuvõtul Royal Ontario Museum'i ruumes, endises nn. Hiina aias.

Etnilise ajakirjanduse esindajail oli eelnenult võimalus tutvuda muuseumi suurepäraste eksponaatidega. Muuseumi juurdeehitused ja täiendused on osaliselt veel lõpetamata, kuid sellisenagi on üldmulje väga imponeeriv.

Vastuvõtu avas ja tõi tervitusi Royal Ontario Museum'i poolt Henry Graupner, Associate Director of Operation, kes ühtlasi andis ka lühikese ülevaate muuseumi tegevusest ning praegustest ja kavandatavatest näitustest.

Minister Susan Fish, kellel varemgi on olnud kontakte vähemusrahvuste esindajatega, rõhutas oma uue positsiooni tõttu kodakondsuse- ja kultuuriministrina vajadust luua kontakte kõikide etniliste ringkondadega.

Susan Fish, kes vannutati Ontario Leitnant-Kuberneri poolt kodakondsuse- ja kultuuriministriks 6. juulil 1983.a., sündis 21. märtsil 1945.a. Rio de Janeiros, Brasiilias. Arenguaastail elas ta New Yorgis, asus Torontosse 1968.a. ning omandas 1973.a. Kanada kodakondsuse.

1981. aastal valiti ta esmakordselt Konservatiivide Partei liikmena Ontario parlamenti, kus ta esindas St. George'i valimisringkonda. Ta täitis ministeeriumi parlamendi-assistendi ülesandeid 1981.a. maist kuni kinnitamiseni ministriks 1983.a.

Susan Fish on pühendanud seni erilist tähalepanu oma valimisringkonna erihuvidele ühenduses üürnike, kinnisvaramaksude määramise ja ümberhindamise ning majutamis- ja inimõiguste probleemidega. Ta on aktiivselt osa võtnud mitmete kunstigruppide ja kultuuripärandi säilitamise projektidest.

Endise kultuuri- ja meelelahutuseministri Reuben Baetz'i nõudmisel ja soovitusel viis ta läbi ministeeriumi programmide analüüsi ja hindamise. Oma osaliseks vastutuseks peab ta seisukohavõtte naisõigusluse küsimustes. 1973.-1976. aastani oli S. Fish nõuandjaks Toronto linnapeale David Crombie'le.

Susan Fish on osalise ajaga töötanud ka lektorina Toronto ja Yorki ülikoolides. Samuti on ta avaldanud mitmeid uurimusi, kaasa arvatud „Federal Task Force on Low Income Housing" tarbeks raamatu „Programs in Search of a Policy".

Susan Fish'i õpingud on resulteerunud kahes akadeemilises kraadis: B.A. — Political Science (St. Lawrence, 1966) ja magister — Public Administration (New Yorgi ülikool, 1968).

Ontario kodakondsuse- ja kultuuriministeeriumi eesmärgiks on rikastada Ontario kaheksa ja poole miljoni elaniku elu kvaliteeti. Uskudes, et inimesed saavutavad suurema isikliku rahulduse ja täitumuse, kui nad aktiivselt osa võtavad ühiskonna eluavaldustest, rõhutab ministeerium sellist osavõttu kui vastutustundeliku kodakondsuse essentsi.

Ontario elanikkond koosneb enam kui 85 rahvuse liikmeist, kes peaksid olema suutelised säilitama nende algupärast kultuuripärandit.

Ministeerium edutab mitmel viisil ni isiklikku väljendit kui ka ühist arusaamist: kergendades uustulnukate kohanemisprotsessi Ontario üldellu, aidates Ontario päriselanikel ning kõigil erineva kultuurilise tagapõhjaga elanikel säilitada oma identsust ning samal ajal tõstes elanikkonna teadlikkust oma õigustest ja vastutusist kodanikena.

Ministeerium toetab paljusid kultuuriinstitutsioone: Art Gallery of Ontario, CJRT-FM, McMichael Canadian Collection, Ontario Advisory Council, Ontario Heritage Foundation, Ontario Science Centre, Royal Botanical Gardens, Royal Ontario Museum ja TV Ontario.

Samaaegselt toetab ministeerium tuhandeid kunstnikke, kunstigaleriisid, muuseume, teatreid, festivale, kunsti-organisatsioone ja raamatukogusid. Ministeeriumi eesmärgiks on seda jätkata ka tulevikus.

Järgnevalt minister Susan Fish'i vastuvõtule olid etnilise meedia esindajad kutsutud külastama Royal Ontario Museum'i näitust „Silk Roads — China Ships", mis kestab kuni 8. jaan. 1984.

Näitus hõlmab Ida-Lääne kaubavahetuse eksootilisi väljapanekuid esimesest kuni kahekümnenda sajandi alguseni ning annab suurepärase ülevaate kontinentide vahelisist kaubandusvahekorrist tehnoloogiliste ja filosoofiliste ideede ning inimeste arusaamade arenemise taustal.

V.A.

TIIU LEEK

Tiiu Leek TV „ankruks"

Tiiu Leek, kes on ameerika ja kanada publikule tuttav TV seeriatest nagu „Science International", „What's my Line?", „That's my Line", jt. on Los Angeles'is alustamas uut karjääri. Ta on nüüd sealse TV jaama KTLA juures päevauudiste lugejaks — „ankrumeheks".

Momendil ta loeb uudiseid laupäeval ja pühapäeval ning töötab kolm päeva nädalas reporterina. KTLA-TV uudised on Los Angeles'is populaarsuselt esikohal. Jaama omanikuks on Golden West Broadcasting.

Tiiu on oma näitlejatöö kõrvalt mitu aastat õppinud zhurnalismi kohalikus ülikoolis (UCLA) ja möödunud kevadel tegi külalis-tähena proovisaate Toronto Global TV lõunatunni päevauudistes. Toronto TV kriitikud kirjutasid Tiiu debüüdist väga kiitvalt ja soovitasid, et Toronto TV jaamad ta kohe kinni „haaraksid".

Global pakkuski Tiiule pikaajalise lepingu päevauudiste „ankruna", kuid perekondlikel põhjustel ei saanud ta seda pakkumist vastu võtta.

Töökoht KTLA juures tuli selle Toronto proovisaate video-lindi tulemusena. Esialgu nõuti, et Tiiu muudaks oma nime „ameerikapäraseks" ja alustaks oma uut karjääri uue nime all. Tiiu aga keeldus oma nime muutmast ja lõpuks kapituleerus KTLA — Tiiu nüüd loeb uudiseid oma eesti nime all.

Tiiu huvi kirjutamise ja reportimise vastu tekkis juba aastaid tagasi „Science International" juures töötades. See sai uue tõuke, kui ta reisis nädal aega Florida tsirkuse rongis, filmides jutuajamisi ja kirjutades ise oma käsikirju, CBS „Circus Special" tegemisel. Sellest sai Tiiu lemmikprogramm, olgugi, et ta töötas ainult kaamera taga ja ta nägu saates üldse ei näidatud.

Tiiule omase põhjalikkusega astus ta kohe ülikooli, et sellel alal edasi õppida. Intervjueerimise kogemusi sai ta ka Bob Parker'i „That's my Line" juures töötades. Ta reisis USA-s ringi ja tegi jutuajamisi inimestega omapärastes elukutsetes.

Endine CBC National News lugeja Lanont Tilden, kes nüüd treenib sellela aspirante, tegi Tiiule testi möödunud talvel Torontos ja oli üllatunud, et immigrantide perekonnast võsunud neiu on võimeline rääkima niisugust inglise keelt, omab nii puhta diktsiooni ja suurepärase kõnevõime.

Tiiu Leek on arvatavasti esimene eestlane siin mandril endale nime tegemas sellel väga nõudlikul tööalal, kus tippnimedele nagu Barbara Walters ja Dan Rather makstakse miljoneid. Olgugi, et ta „ankrukarjäär" on alles algamas, Tiiu on avastanud, et ta on juba praegu väga heas positsioonis eesti-huvide tutvustamiseks ameeriklastele. Ta on palunud oma sõpru Torontos talle saata Eesti ajalugu käsitlevaid raamatuid.

Moodustati Eesti Vabastamise Organisatsioon

Soomest on eesti ajalehtedele saadetud avaldamiseks alljärgnev informatsioon:

Teadaanne Eesti Vabastamise Organisatsiooni moodustamise kohta

Nõukogude Liit okupeeris Eesti sõda kuulutamata, kasutades sõjalisi ähvardusi ja väljapressimist. Selle brutaalse anastusakti tagajärjed on muutumas üha katastroofilisemaks. On tekkinud reaalne oht meie rahva kadumiseks, kuna vastavalt tegelikele (EKP Keskkomitee poolt salastatud) andmeile eluneb Eestis veel kõigest 59,8% eestlasi, mitte 64,7%, kusjuures eestlastest alaealised moodustavad üksnes vaevalt 3% kogu elanikkonnast. Ning iive üha langeb ränkraskete olude ja nõrga tervishoiu taseme tõttu.

Eelkõige sellepärast oleme meie, eesti rahvuslased, asutanud oma rahvuse ja kodumaa edasise säilumise tagamiseks Eesti Vabastamise Organisatsiooni (EVO), salajase peakorteriga Tallinnas.

EVO moodustati põhjustel:

1. Eesti rahval puudub loomulik eluruum, kuna 40,2% Eestis elunevaist isikuist pole eesti rahvusest ja pealegi kõneleb neist eesti keelt kõigest 14%.

2. Eesti rahvust ja kultuuri püütakse venestada ja assimileerida.

3. Jubeda vägivallaga surutakse peale meile võõrast elulaadi.

4. Eesti rahval puudub enesemääramisõigus ja Eesti Vabariigi kodanikke peetakse vangidena nn. Nõukogude Liidu piires ja noori mehi sunnitakse koguni osalema uute alade okupeerimisel Afganistanis, Süürias, Etioopias, Angoolas jm. Pealegi puudub eestlastel nüüd isegi emigreerimisõigus läänlasega abiellumisel. Seda kinnitavad rohked juhtumid.

5. Eesti maavarade röövelliku ekspluateerimise tagajärjel hävitatakse meie rahva majanduslikud perspektiivid tulevikus.

6. Eesti poliitilist olukorda dikteeritakse võõra rahva poolt kuritegelike meetoditega ja protesteerijaid vangistatakse ning neid koheldakse ebainimlikult.

7. Eesti rahva moraali lagastatakse ja õõnestatakse, kasvatades neist ühtlasi ateiste, kusjuures noori usklikke kiusatakse taga. Vaimufilosoofilisi väärtusi naeruvääristatakse ühtepuhku.

Seega pole meil midagi kaotada! Kuulume põlvkonda, kes on võõra ikke alla üles kasvanud. Nähes praeguse olukorra perspektiivitust, oleme otsustanud:

1. Muudame Eesti okupeerimise Nõukogude Liidule võimalikult kalliks ettevõtmiseks, kuni see kuritahtlik okupatsioon lõpetatakse. Tekitame Nõukogude Venemaa majandusele maksimaalset kahju meetoditega, mis asjaomastele muutuvad ebameeldivaks üllatuseks.

2. Vastame mõjuvate aktsioonidega eesti rahvuslaste ja inimõiguslaste allasurumise katseile ja vaenamise juhtumeile, käsitades säherdust käitumist eesti rahva loomulike õiguste kägistamisena.

3. Püüame ka õõnestada Nõukogude Liidu positsioone Läänes oma sealsete esindajate kaudu.

4. Vajaduse korral pruugime rahvusvaheliselt tuntud vabastusliikumiste meetodeid rafineeritud kujul, tekitades Nõukogude poolele minimaalsete vahenditega maksimaalset kahju.

Me ei lase endid enam rahus rõhuda! Paljastame intensiivselt ka nõukogude silmamoonduspropagandat. Kutsume tegevusse toetusgruppe ka Läänes. Oma ettevõtmise edukaks läbiviimiseks oleme välja töötanud konspiratsioonitaktika ja organisatsioonilise struktuuri, mis arvestab meie vastase nõrku ja tugevaid külgi.

Kuna oleme nurka surutud, pole meil taganemisteed. Seepärast usume, et Eesti jätkuv okupeerimine peaks muutuma Nõukogude Venemaale omamoodi dilemmaks.

EVO kohta võime selgitada vaid järgmist:

Ideoloogilist ja strateegilist tegevust koordineerivad olusid hästi tundvad isikud, kes tänu õnnelikele juhustele saavad kätte haruldasemat informatsiooni. Anonüümsusest tingituna pole meid võimalik tabada. Lisaks „tilgub" meile andmeid ka võimuorganitest. Meie käsutuses on ka „kanal" teave vahetamiseks Läänega, kust EVO-t on juba ka abistatud.

EVO kutsub eestlasi kodumaal ja Läänes üles keelduma koostöös okupatsioonivõimu esindajatega. Tuleks ignoreerida ebainimlikumaid „seadusi"!

Eesti Vabastamise Organisatsioon koosneb kolmest põhigrupist:

1. Ideoloogilis-strateegiline rühm, kelle ülesandeks on informatsiooni levitamine, sealhulgas EVO häälekandja „Eestluse Foorum" avaldamise korraldamine Läänes, ning poliitilsite survevahendite kasutamine koos aktsioonide organiseerimisega iseseisvuse taastamiseks.

2. Rahvuslik-kultuuriline rühm, kes tegeleb rahvuskultuuri sisukuse edendamise ja kultuuriürituste korraldamisega vastavalt esimese grupi ideoloogilistele vajadustele.

3. Julgeoleku- ja majandusgrupp, kes kindlustaks EVO rühmade julgeoleku KGB vastuaktsioonide puhul. Grupi ülesandeks on elimineerida meie otsesed vaenlased, vältides siiski surmaga lõppevaid juhtumeid. Samuti tegeldakse majandusküsimustega ja hädatarviliku varustuse hankimisega. Grupp üritab soetada ka sidemeid poliitiliselt sobivate vabadusliikumistega kõikjal maailmas.

Praegu on esmaseks ülesandeks rahvuslike jõudude koondamine okupatsioonijõudude vägivallatsemiste ohjeldamiseks ja tagasitõrjumiseks Eestis. Vajame kõikide eestlaste abi ja mõistmist. Läänes loodame eriti viimastel aegadel Eestist välja pääsenud isikute toetusele ja koostööle.

Tahame uskuda, et patrioote leidub ka praktiliselt!

Moraalne surm nõukogude röövvallutajaile!

Igavene häbi kommunistidele!

Elagu iseseisev, õitsev Eestimaa!

Jumal õnnistagu Eestit!

EVO KESKUS

Süüdistus:

Amnesty International ei näe õigusrikkumisi idariikides

Eeksil-rumeenlaste häälekandja „Stindardul'is" (nr. 149/1983) avaldas peatoimetaja dr. I. V. Emiliani artikli, milles ta analüüdis kriitikat, mis oli suunatud Amnesty International'i vastu nelja noore prantsuse autori: Hugues Keraly, Alain Sanders'i, Jean Nerle ja Francis Bergeron'i poolt koostatud töös „Cinq continents accusent Amnesty International" (Viis kontinenti süüdistavad Amnesty International'i).

Dr. Emilian tähendab muu hulgas, et enam kui kaks aastakümmet on lääne massimeediumid kiitnud Amnesty International'i tegevust nii vangide abistamises kui ka seda, et ta on võtnud endale selles suhtes maailma südametunnistuse ülesanded.

Amnesty International'il on üle 250.000 liikme ning osakondi 134 riigis. Temale on usaldatud „nõuandva hääle" õigus nii UNO's kui ka UNESCO's ja Euroopaparlamendis. Organisatsioon käsutab suuri summasid, tasub kaastöölistele hästi töö eest, publitseerib arvukalt brošüüre, plakateid ning lendlehti, korraldab näitusi, samuti on nõus osa võtma nii mõneski demonstratsioonist.

Prantsuse autorid esitavad andmeid, millest selgub, et ainult 5 % Amnesty International'i poolt avaldatud inimõiguste rikkumistest on toiminud kommunistlikes ja 95% mittekommunistlikes maades. Amnesty International'i aruannestes, samuti pressiteadetes kasutatakse järjekindlalt lihtsat ühekülgset meetodit, mida võiks nimetada isegi diskrimineerivaks. Näiteks kui inimõiguste rikkumine on aset leidnud kusagil kommunistlikus riigis, siis avaldatakse sellest paremal juhul kaks kuni kolm rida informatsiooni bülletäänis ja ohvreid nimetatakse peaaegu alati „opositsionäärideks", kui on aga midagi samalaadilist toimunud mittekommunistlikul maal ja eriti veel seal, kus kehtib kommunismivastane rezhiim, siis pühendatakse sellele hulga lehekülgi ning kusagil ei mainita, et tegemist on olnud „opositsionääridega", küll aga seda, et tegemist on olnud „ametiühingute tegelastega", „haritlastega", „demokraatidega" ja „vabadusvõitlejatega".

Prantslased väidavad isegi, et Amnesty International'i asutaja oli endine IRA aktiivne liige, kellele anti 1977 „Lenini auhind" ja kes aktiivselt osa võtab KGB poolt lansseeritud rahuliikumistest. Londonis olla üheks juhtivamaks Amnesty International'i tegelaseks austraallane Derek Roebuck, keda tuntakse kohapeal veendunud kommunistina jne. Pranslased väidavad edasi, et Amnesty International avaldab ekslikke andmeid. Kõiki inimõiguste rikkumisi ning eba-humaanset käitumist vangidega, mis toimub kommunistlikes maades, püütakse pehmendada kui isegi mitte neid õigustada. Vastupidiselt vaadeldakse aga rezhiimivastaseid aktsioone Marokos, Argentiinas, Türgis, Salvadoris jm., kus kehtiv valitsus võitleb KGB õõnestava tegevuse vastu.

Öeldakse, et 1981. a. Amnesty International'i aruandes on antud Lõuna-Koreas toimunud „inimõiguste rikkumisele" ruumi 358 reale, seevastu Kombodzas aset leidnud terroriaktidele ainult 81 rida. Kokkuvõttes leitakse, et Amnesty International on teataval määral lääne massmeedia toetusel infiltreeritud kommunismist.

„Stindardul'i" peatoimetaja leiab, et prantslaste rasked süüdistused Amnesty International'i vastu olek-

sid pidanud õigustama mingit seletust või õiendust, selle tegemata jätmist, samuti vaikimist tuleb aga tõlgendada kui kinnitust, et süüdistused, etteheited ja kriitika, mis avaldatud „Cinq Continents accused Amnesty International'is" vastavad tõele.

JA

Kolmas maavärin Ontarios

Ööl vastu teisipäeva oli Ontarios maavärisemine, mis on kolmas nädala jooksul. Kesköine maavärin oli väga nõrk ja enamik elanikke kuulsid sellest alles hommikul raadio uudistesaadetes. Veidi tugevam maavärisemine oli Torontos 7. oktoobril kui Richter skaala näitas 5,2 ja äratas hommikul kell 6.30 raputusega, eriti kõrgehitistes. Veelgi tugevam maaväring oli 1944. a. Cornwall'is (Richter skaala 5.5). Esimene kerge maavärin mõni päev varem ja nüüd kolmas, mis on erakordne, kuna Ontarios maavärisemised on haruldased.

„Savings Bonds" 9,25%

„Savings Bonds" annavad eeloleval aastal 9.25% intressi. Müük algab 24.oktoobril. Ka eelmise aasta bondid annavad sama intressi tuleval aastal. Bondid varasematest aastatest annavad garanteeritud intressi 10,5%.

Ülemaailmne . . .

(Algus esiküljel)

toetada Eesti rahva püüdlusi inimõiguste, vabaduse ja iseseisvuse taastamiseks Eestile; 2) abistada eestlasi, keda kiusatakse taga nende poliitiliste või usuliste tõekspidamiste tõttu; 3) koguda, analüüsida ja levitada andmeid Eestis valitseva majanduslik, sotsiaalse, usulise ja poliitilise olukorra kohta; 5) rakendada, hallata ja juhtida Ülemaailmset Eesti Vabadusfondi ÜEKN juhatuse poolt ettepaneku alusel.

Sama päevakorra punkti teises osas kinnitati ühel häälel ka Kanada toimkonna poolt valmistatud ESTO '84-ndal toimuva rahvuskongressi kodukord.

Pariisi Eesti Selts võeti vastu ühel häälel ÜEKN uueks liikmeks. Soovitus tuli aga samaaegselt, et Pariisi Eesti Selts katsetaks ära lahendada probleeme teise äsjaasutatud Eesti Seltsiga Pariisis.

PÕHIKIRI KINNITATI

Koosolek jätkas uue ÜEKN põhikirja ja kodukorra kinnitamisega. Kalju Popp ja Peeter Kiik selgitasid põhikirja ja kodukorra loomislugu ja ka selle tähtsust eestlaskonnale, eriti rõhutades fondi tulumaksuvaba staatust. Kinnitus tuli ühel häälel.

Ühel häälel valiti tagasi esimeheks Lembit Savi. Juhatusse kuuluvad: Ylo Anson (Inglismaa), Maido Kari (Austraalia), Heino Taremäe (Saksamaa), Lembit Savi ja Harald Raudsepp (Kanada), Paul Saar ja Juta Ristsoo (USA) ja Enno Uus (Rootsi).

SKOGS
PAINTING & RENOVATION
Tapetseerimine ● Maalimis- jm. ehitustööd ● Köögid ● Põrandavaibad
Soomlane — töö kiire ja korralik!
HELISTAGE: NISSE 883-4337

L & R EHITUSTÖÖD
Puu- ja alumiiniumaknad ja seinakatted.
Ehitan kööke, esikuid, patioid, garaaže, katuseid ja korstnaid.
Teen igasuguseid värvimistöid.
Helistage: 466-7366 kella 7-mest h. — 9-ni õ.

KÜTTED
● Uued ja parandamine ● ÕLI- ja GAASIAHJUDE vahetamine.
● Korstnavoodrid (chimney linings) ● Veetorude parandamine.
● Ahjude puhastamine
ROLAND KULLIK – Tel. (416) 275-1280

Lätt ärl
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
9 QUEEN ST. E. TORONTO (Yonge'i juures) — TEL. 368-5011
Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks, rüijuvalpade valmistamiseks ja sõlmimiseks.
Skandinaaviast huvitavaid materjale käsitööks mustriga ☆ Mitut värvi kanvaad ★ Soodsad hinnad ★ Käsitöö õpetamine.
Avatud: esmasp.—kolmap. 9.30—6.30, reedel 9.30—7, laup. 9.30—6
Meie teine ärl: 674 Broadview Ave. Toronto (Tel. 469-2005 või 368-5011)

Hamiltoni Eesti Skaudisõprade Selts tähistas 30. aastapäeva

Hamiltoni Eesti Skaudisõprade Selts tähistas oma 30-aasta tegevusjuubelit piduliku koosviibimisega pühapäeval, 18. septembril YWCA ruumes. Sündmusest oli osa võtma tulnud ligemale neljakümnepealine skaudisõprade pere, kellede hulgas olid ka Kanada Eesti Skautmaleva juht-skm Egbert Runge ja „Rajaleidjate" gaidilipkonna vanem gdr Ene Runge. Samuti viibisid külaliste hulgas Kanada Hamiltoni piirkonna peakorterist esindaja B. Kennedy ja piirkonna staabist George Lethbridge.

Kõiki neid tervitas avasõnas H. E. S. S. esimees Härnald Toomsalu, kes selgitas kokkutuleku põhjust ja mõtet, tutvustades ka kohalolevaid külalisi ning kohalolevaid endiseid H. E. S. S. esimehi, Aleksander Kübar'at ja Heino Sepp'a. Leinaseisakuga mälestati manalasse varisenud Seltsi liikmeid. Lühikese ingliskeelse sõnavõtuga pöördus kõneleja ka mitte eesti keelt kõnelevate külaliste poole.

Pärasta avasõna esitas endine skaudipoiss Norman Reintamm klaveril Ravell'i „Pavanne of Sleeping Beauty", mis sai kuulajailt tunnustava aplausi.

TEENETEMÄRGID

Üllatuseks asjaosalistele tulid üleandmisele märgid pikaajaliste teenete eest. Selle viis läbi skauter G. Lethbridge, kes mõnè sõnaga selgitas märkide mõtet ning ka enda kauaaegset tutvust Hamiltoni eesti skaudiüksusega. Teenetemärgi saajateks osutusid skm Arnold Himma, kellele anti 35 aasta teenetemärk ja skm Carl Aarlahti, kellel oli 25 aastat teeneid skautlusele. Kuna A. Himma viibis Lakewoodis sõjameeste suvepäevadel, siis võttis märgi vastu tema vanem poeg Mart Himma.

Tervitusteks sai esimesena sõna Eesti Skautide Malev Kanadas juht skm Egbert Runge, kes andis üle maleva tervitused ja samal ajal selgitas lühidalt skaudisõprade seltside osatähtsust meie skautlikus-gaidlikus töös. Gaider Ene Runge tõi tervitusi gaidmalevalt ja E. L. K.-lt. Laskudes rohkem isiklikule pinnale, ta tõstis esile abielupaar Toomsalude panust noorsoo kasvatustöös Hamiltonis. E. Runge andis edasi ka asutajaliikme gdr Alice Kullango tervitused, kes ise tervislikel põhjuseil ei saanud kohale tulla.

Hamiltoni Eesti Seltsi õnnitlused andis edasi sekretär Leo Saar ja „Kotka" lipkonna tervitused ning mälestuseseme andis üle „Kotka" majandusjuht skm Max Pertens. Kirjalikult olid tervitused Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühingu esimehelt August Jurs'ilt ja endistelt H. E. S. S. juhatusliikmeilt Helju ja Voldemar Riimand'ilt. Samuti olid õnnesooviate hulgas asutajad hing endised juhatusliikmed E. Saarkoppel, A. Himma, A. Tombak, L. Lind ja V. Tali.

PEAB PÜSIMA

Järgnenud peokõnes H. Toomsalu analüüsis põhjusi, milleks H. E. S. S. loodi ja sihte, mida asutatud organisatsioon endale seadis. Kõneleja tõi esile ka põhjusi, mille pärast Selts peab edasi püsima, kuigi skautlik tegevus Hamiltonis on väga tagasihoidlik ja gaidid ei tegutse juba paarkolm aastat. Põhjuseks on selleealise nooruse puudus Hamiltonis ja selle lähemas ümbruses. Kuna aga järelkasvu on juba silmaga näha, siis pole õige lasta Seltsil hääbuda, sest kui tuleb jällegi vajadus, on väga raske otsast alata.

Pärast peokõnet kuuldi veel Norman Reintamm'i esitusel „Tom Thumb", samalt komponistilt kui eelminegi pala. Järgnes hubane koosviibimine kohvilauas, mille eest hoolitsesid virgad H. E. S. S. naisringi daamid Selma Ester, Olga Paluveer, Siina Pertens ja naisringi esinaine Mahti Mälberg. Oli ka veel teisigi kaasaaitajaid, kes ei saanud kohal viibida, vaid kes olid oma panuse annud maitsvate võileibade ja küpsiste näol. Saalile peoilme andmise eest oli hoolitsenud Regina Toomsalu.

Hokkutulek lõppes H. E. S. S. abiesimehe, Maks Suit'i lõppsõnaga, kestänastervitajaid nende heade soovide eest. Samuti tänas ta ürituse korraldajaid ning läbiviijaid. Ta andis ka organisatsiooni liikmeskonna õnnitlused üle esimehele Härnald Toomsalu'le, kel täitus 10 aastat olla järjest H. E. S. S. esimehe ülesannetes. Lõpuks kõlas Eesti Hümn.

□

18 Hamiltoni noortevanemat ja gaid-skautjuhti tulid kokku 28. novembril 1953 Hamiltoni Eesti Seltsi ajutistesse ruumidesse, 12 Catherine St., et arutada skautlike noorte probleeme. Harras Kullango mainis, et suurimaks puuduseks skautliku töö arendamisel on skaudisõprade seltsi puudumine ja tegi selle asutamise ettepaneku, mis võeti ühehäälelieelt vastu. Esimesse juhatusse valiti A. Himma, I. Kink, H. Liblik, M. Randla ja E. Saarkoppel. Juhatus koostas H.E. Skaudisõprade Seltsi Põhikirja, mis võeti vastu järgmisel peakoosolekul, 7. märtsil 1954.

Seltsi esimeesteks ajalises järjekorras on olnud: A. Himma, V. Rebane, K. Rebane, E. Maidla, R. Must, H. Sepp, A. Lepson, A. Kübar ja alates 1972 kuni tänaseni H. Toomsalu.

Seltsi naisring alustas tegevust 1963 Anna Rebase algatusel. See on tegutsenud väga energiliselt laagrite toitlustamisel ja kõigil skautlikel üritustel. Ta on andnud suure majandusliku toetuse seltsile iga-aastase loterii korraldamisega. Palju aastaid on olnud ringi esinaiseks pr. Mahti Mälberg, kellele isiklikult ja ka teistele naisringi tublidele liikmetele suur tänu seltsi poolt.

Peale skautlikkude noorte majandusliku toetamise, transportide korraldamise ja üritustel kaasaaitamise oli skaudisõprade seltsi suurimaks tööks laagrialade korrastamine Seedriorul. Ehitati laagri köök ja söökla. Ehitati maja laagrivarustuse hoidmiseks. Aidati kaasa ka Kotkajärvel enne suurlaagreid. Kuuekümnendatel aastatel oli tegevus väga intensiivne, sest skautlikkude noorte arv Hamiltonis oli üle kaheksakümne. Seedrioru laagritest võttis osa üle saja noore. Härra ja proua Toomsalu juhtimisel olevates kahes gaidide ja skautide rahvatantsu rühmas oli 58 tantsijat.

Skautlikkude noorte arv Hamiltonis on küll kahanenud praeguseni väga väikseks. Skaudisõprade Selts on ikkagi väga elujõuline ja abivalmis. Väga palju tänu kõigile neile naistele ja meestele, kes selle seltsiga on kaasa töötanud selle 30 aasta jooksul.

A. HIMMA

Eesti arst valvekorras

15. ja 16. oktoobril
Dr. M. Leesment ... 481-6834
22. ja 23. oktoobril
Dr. Reichard 961-6390
29. ja 30. oktoobril
Dr. R. Vanaselja ... 921-7777

Kudas mulgi lääve Estole?

Esto '84 läheneb ja selle suururituste kavas maakondlikud organisatsioonid korraldavad teisipäeval, 10. juulil Royal York hotelli ruumides Maakonna Päeva, mis on kohtumispäevaks ühiste mälestuste elustamiseks lapsepõlve, kooli, kodukoha või põgenike päevadest.

Igal maakonnal on varutud ruumid, kus toimuvad vastastikused külastused. Peale selle esitatakse rahvustikanditega kaunistatud rõivaid moenäitusena, rahvapillide muusikat ja muud.

Selle päeva ettevalmistamiseks ja sisustamiseks on igal maakonnal oma plaanid kaugelt ja lähedalt külaliste vastuvõtmiseks.

Et neid küsimusi arutada, korraldab Mulkide Selts pühapäeval, 23. okt. kell 3 p.l. Eesti Majas Esto '84 eelse kokkutuleku, kus teemaks on „Kudas mulgi lääve Estole". Seal antakse informatsiooni senisest seltsi ettevalmistustöödest, kus kohvilaua ümber istudes näidatakse valguspilte Mulgimaast ja vanast ausast Viljandist.

Loodame, et kõik mulgid võtavad sellest koosviibimisest osa, samuti kõik sõbrad ja külalised on teretulnud.

Noorsootöö Komisjon korraldab EKN tuluõhtu loterii

Reedel, 28. okt. kl. 7.30 õ. toimub Eesti Maja suures saalis Eestlaste Kesknõukogu Kanadas (EKN) tuluõhtu, nimega Viinakuu-õhtu!

Huvitavaks ja osavõturohkeks kujuneb kindlasti EKN Noorsootöö komisjoni poolt korraldatav loterii rikkalike võitudega.

EKN töö ja vabadusvõitluse toetamiseks on oluline kõigi rahvuslikult mõtlevate eestlaste heatahtlik kaasabi loterii heaks kordamineKuks.

Palume kõiki eesti organisatsioone, ärisid ja eraisikuid annetada kinke-esemeid loterii heaks. Teie panust oodatakse ja võetakse tänuga vastu EKN büroos Eesti Majas.

EKN NOORSOOTÖÖ KOMISJON

Üleskutse kõikidele eestlastele,

kõikidele nendele, kes Eesti Vabariigi iseseisvust vääramatult oma südameasjaks peavad.

4. juuni 1984 on Eesti Vabariigi sini-must-valge riigilipu, eestlaste võitluslipu sajas sünnipäev.

Nagu varasemadki juubelid, kodumaal 1934-ndal aastal ja (eelkõige) Vabas Maailmas kakskümmend viis aastat hiljem, leiab seegi kindlasti laialdast ning väärikat tähistamist.

Meie riigilipu sajanda sünnipäeva künnisel, lähtudes erapooletu ja iseseisva Eesti Vabariigi jätkuvat okupeeritusest, patriotismi ja rahvusliku ühtekuuluvustunde tugevdamisest kõikide poliitiliselt ausalt mõtlevate eestlaste hulgas, kutsume üles neljanda juuni nimetamisele meie igaaastaseks rahvuspühaks!

Lehvigu igal neljandal juunil okupantide poolt vihatud ja tagakiusatud Eesti Vabariigi sini-must-valge riigilipp

— eestlaste vabadusunistuse sümbolina!

— sajandeid oma saatust trotsinud väikerahva alistumatuse sümbolina!

Stokholmis, 5. septembril 1983. a.
Organisatsiooni „4. JUUNI" juhatus.

Kotkajärve juubeliball 19. novembril

Kotkajärve sai tänavu 30-aastaseks. Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi traditsiooniline sügispidu laupäeval, 19. novembril Eesti Maja suures saalis kannab sellepärast juubeli-balli nimetust. Skautlikud noorteüksused — Kotkajärve kasutajad — tulevad seltsile appi hoogsa peo korraldamiseks.

Eesti jalg astus Kotkajärvele esmakordselt kevadel 1953. Emakordsel vaatlemisel tehti ka otsus koha ostmiseks. Nüüd on sellest läbipääsmatust võsast saanud noorte paradiis, kus midagi ei puudu, mis eeskujulikul suvitus- ja laagripaigal peab olema. Kotkajärve seisab ilus ainult pideva töö ja hoolega — usinad töökäed ja piisavalt dollareid on vaja. Toronto Eesti Skaudisõprade Selts kutsub selleks igal sügisel kõiki noortesõpru, et ise pidurõõmu nautides aidata seltsi majanduslikult. Skaudisõprade sügis-pidu — viimasel ajal Kotkajärve balliks nimetatud, on üks meeldivamaid ja hoogsamaid eesti üritusi. Noortejuhid kõikidest üksustest aitavad kaasa pidu heaks kordaminekuks. Sügismeeleoludele vastavalt dekoreeritud saali kujundavad Rajaleidjate juhid. Rikkaliku pidulaua korraldavad Põhjala Tütred. Poisteüksuste juhtidest Kalevid hoolitsevad baari ja muu keelekaste eest. Lembitu Malev on aastate jooksul spetsialiseerunud loteriide korraldamisele. Kotkajärve balli loteriid on ühed võitude-rohkemad. Kellel on õnnelik käsi, see võib ballilt lahkuda terve varandusega. Endastmõistetavalt on pidul ettekanded ja tants. Möödunud ballil nautisid pidulised hoogsaid ühislaule.

Nõnda siis veel kord — varuge laupäeva, 19 novembri õhtu rõõmu jaoks ja tulge skaudisõprade pidule. Sellega kaunistate Kotkajärvel! Helistage Bruno Lindrele — telefon 421-5541 — ja varuda lauad oma seltskonnale.

K.M.

Uus tribüün Jõekääru staadionile

Jõekääru Eesti Laste Suvekodu staadioni ehitamine läks 20. a. tagasi maksma üle 5000-nde dollari, mis on suur summa kui arvesse võtta, et suurem osa annetajatest ja ehitajatest teenisid alla ühe dollari tunnis.

Käesoleval aastal ehitati staadionile uus tribüün, kuna vana puupostidele ehitatud hakkas juba kõdunema.

Töö tegid vanad veteranid: E. Potsepp, B. Randalov, Bob Marriott, V. Kõresaar, S. Laaniste, G. Uueson, R. Rannala, L. Esken, J. Kolga, V. Järvalt, E. Tiislar, E. Piirsalu, E. Loo ja tööde organiseerija V. Salurand. Need noortesõbrad töötasid staadionil 451 töötundi, mitmed neist 90 tundi. Kui arvestada tunnipalgaks 10 dol., siis ainult palgana oleks tulnud välja maksta 4510 dollarit. Kui arvestada 8 tundi tööpäeva pikkust siis kulus ehitamiseks 56,3 päeva.

Jõekääru poolt osteti materjali 2300 dollari eest ja puumaterjali 2000 dollari väärtuses kinkis sama helde isa, kes kinkis ka tüdrukute tarele katuse katmiseks vineeri. Kokku oleks läinud tribüüni ehitamine maksma ligemale 9000 dollarit. Tribüün on 430 istekohaga.

Nagu katuse katmisel nii ka tribüüni ehitamisel andsid oma panuse endised Jõekääru kasvandikud.

J.S-gi

Sini-Must-Valge all

Esto '84 annab meile suurepärase võimaluse Eesti riigi ja rahva saavutuste ja saatuse tutvustamiseks mitte-eestlastele.

Üks parem võimalus selleks on Eesti rahvuslippude all toimuv vabadusnõudluse rongkäik.

Rahvuslippude all koputame maailma südametunnistusele, nõuame õigust, nõuame okupatsiooni-vägede väljatõmbamist meie isade maalt ja nõuame vabadust Eestile.

Majanduslikuks abistamiseks, Esto '84 Eesti Rahvuslippude muretsemiseks, korraldab Toronto Eesti Võitlejate Ühing laup., 22. oktoobril algusega kell 7.00 õhtul Toronto Eesti Maja suures saalis lõbusa koosviibimise, millest loodame kaasmaalaste rohkearvulist osavõttu. Puhastulu läheb täielikult eelpoolmainitud otstarbeks.

Ü. TAMRE

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 1802, 181 University Ave., Toronto, Ontario, M5H 3M7
Tel. 864-0099

Sport

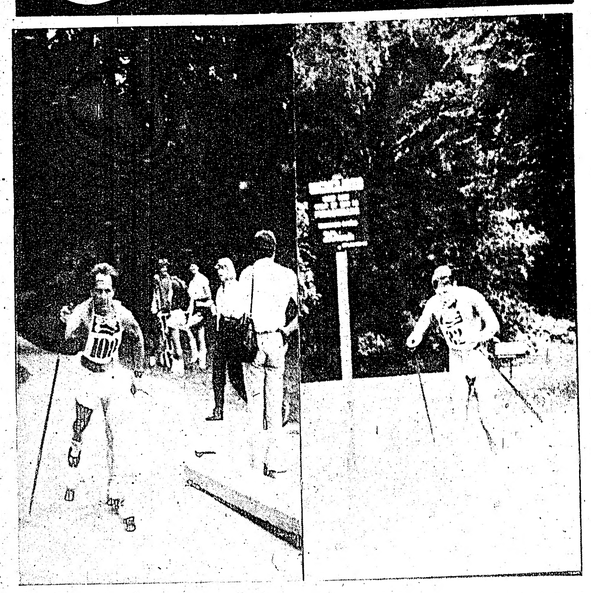

Harri Kivilo ja Robert Vellend rullsuusatamise meistervõistlustel Toronto E. T. Seton pargis. Foto — H. Raigna

Eestlased rullsuuskadel

Viimase paarikümne aasta kestel on suusatamine arenenud nii, et seda saab teha ka siis, kui puud on lehes ja lilled õitsevad. Sellist suusatamist nimetatakse rullsuusatamiseks. Suuskadel on rattad all ja nendega võib kiiremini liikude, kui võistlus-murdmaasuuskadega lumel. Rullsuusatamiseks kasutatakse asfaldiga või tsemendiga kaetud kõvapinnalisi radu.

Rullsuusatamise meistervõistlused peeti möödunud laupäeval, 1. oktoobril Torontos E. T. Seton pargis, mis asub Don jõe orus Eglinton Ave E lõunas. Eestlastest võtsid nendest võistlustest osa: Robert Vellend, Harri ja Maimu Kivilo'd, kes saavutasid järgmisi-tulemusi:

Meeste võistlusklass 20.-29. a. 15 km: 1. Allain Parent, Que. 36.45, 2. Claude Charboneau, Que. 37,26, 3. Robert Vellend, Ont. 37.55.

Kõik kolm esimest on Kanada murdmaasuusatamise rahvusmeeskonna kandidaadid eelolevaks talveks.

Mehed 40. a. ja vanemad 15 km: Harri Kivilo saavutas 8-da koha ajaga — 54.31.

Nendes kahes vanusegrupis olid võistlused kõige tasavägisemad. Esimeses olid esikohtadel Kanada parimad võistlus-murdmaasuusatajad ja teises kõik endised nimekad võistlejad.

Naised 30. a. ja vanemad 10 km: Maimu Kivilo tuli kolmandaks ajaga 50.33.

Võistlejaid oli kogusummas 70. Osa võistlejaid oli Ameerika Ühendriikidest. Võistlusele oli väljapandud auhinde üle 3000 dollari väärtuses. Meeste võistlusklassis oli esimeseks auhinnaks lend Soome ja tagasi. Teisteks auhindadeks olid spordivarustused.

Rullsuusatamine algas ca 20 aastat tagasi Euroopas ja on nüüd laialt levinenud ka Põhja-Ameerikas. Praegu eelistatuimaid rullsuusa tüübid on alumiiniumist, 60 sm pikad, 8 sm laiad ja 6 sm läbimööduga. Nii ees kui ka taga on üks ovaalne täiskummiratas. Esimene ratas on liikuv ainult ettepoole, tagumine vaba liikumisega. Rullsuusatamisel tarvitatakse üldiselt sama tehnikat kui murdmaasuusatamisel.

HARALD RAIGNA

Jaan Roosil maailmarekord kõndimises

Dr. Jaan Roos, võisteldes 23.—30. sept. 5-dal Masterite Maailmamängudel San Juan'is, Puertoriikos, võitis esikohad M45-49 klassis 5 ja 20 km kõndimises, saavutas 2 kuldmedalit. 5 km kõndimises, mis toimub staadioni rajal ja milles arvestatakse rekordeid, saavutas uue maailmarekordi ajaga 23.01,06. Endise rekordi, mis samuti oli tema nimel ajaga 23.01,30, saavutas ta möödunud aastal Põhja-Ameerika meistervõistlustel Ottawas. Võistlus 5 km distantsil San Juan'is algas kell 4 p.l., kerge tuulega, 33C temperatuuriga ja 17-ne võistleja osavõtuga. Võistlus 20 km distantsil, et ära hoida keskpäevast kõrget temperatuuri, algas juba kohe peale päikesetõusu kell 6.30 hom. Algas staadionilt, kuid toimus läheduses oleva pargi 1,5 km pikkusel ringteel, kus tuli kõndida 12 ringi, lõppedes staadioni 200 m pikkusel jooksurajal. Sellel distantsil esimeseks tulles saavutas ta ajana 1 t. 39.32. Kogu võistlustest võttis osa ca 2000 võistlejat 47 erinevalt maalt.

HARALD RAIGNA

Maimu Kivilo rullsuuskadel. Foto — H. Raigna

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Iisraelil uus peaminister

Iisraeli seitsmes peaminister Yitzhik Shamir andis esmaspäeval ametivande ja tegi kohe ettepaneku N. Liidule diplomaatiliste sidemete taastamiseks. Teadete kohaselt Moskva on Shamiri valimise vastu, nimetades teda endiseks terroristiks.

Knesseti 120-nest liikmest 60 hääletas poolt ja 53 vastu. Napi enamusega valitud Shamir on sündinud Poolas, endine põraandaalune võitleja, välisminister ja poliitilise politsei ülem. Oma välispoliitikas ta lubas käia oma eelkäija Begini jälgedes.

JAAN ROOS

Vahetatud pildiallkirjad

„Meie Elu" nr. 40 esiküljel avaldatud EGMK ja ESMK aastakoosoleku piltide allkirjad on eksikombel vahetatud. Kotkajärve 30. aastapäeva puhul malevate poolt tehtud kingi üleandmise foto alla on sattunud eesti skautluse 70 a. juubelimärgi avamise pildi allkiri. Selle alla omakorda on trükitud kingi üleandmise foto allkiri. Palume eksitust lahkesti vabandada.

Esto Mutual Fund Ltd.
3. oktoobril aktsia hind $14.27
145 King Street West, Suite 1900, Toronto M5H 3M1 – tel. 364-1131

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
☆ 31 aastat tööpraktikat ☆
Tel. 533-9334 — Peter

Let us protect your new car for all its worth.
15% HINNAALANDUST KAASMAALASTELE.
Kõige paremini võitleme Teie auto roostetamise vastu.

täiuslik kaitse roosto vastu
kasutatakse 9 patendiga tööriista ostustlike tööliste poolt.
8 a. vastupidavus garanteeritud Ziepart'i uue auto ostul.
Proven around the world on 6 million vehicles.
Ziebart APPEARANCE & PROTECTION SERVICES
Isiklikult viin auto ära ja tagastan.
Helistage: Matti Karuks
1-898-5672
383 Yonge St. S. Newmarket

KIRJANI

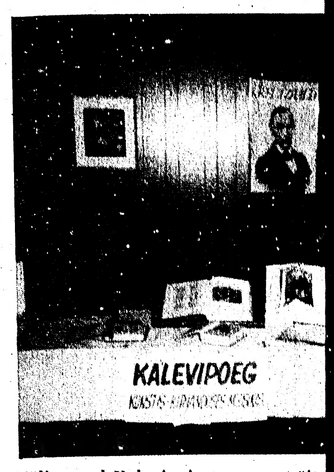

Väljapanek Kalevipojast raamatunäitu

Raamatunäitus

10. ja 11. septembril toimus esimene täiuslikku laadi raamatunäitus ja -laat Chicago Eesti Majas, mis oli korraldatud Allan Sibul'a poolt, üle paarikümne kaastööline abiga eri maailmanurkadest.

Väljapanekuid oli mitmes kategoorias: luule ja proosa, näitekirjandus, ajalugu ja poliitiline teadus, keelelised (sõnastikud, õpperaamatud jne.), mälestusteosed Eesti Päevadest ja ka helilindistatud materjal eesti keele õpikutena ja Austraallast „Adelaide Eesti Raadio" saadete näol, mis salvestatud 104-s raadioprogrammis.

Mittemüüdavaid väljapanekuid iseloomustasid mitu Kalevipoja eestikeelset trükki ja selle tekstikriiti-

Kommen „kommenta

Alex Milits, „Kommentaarid". Välis Eesti EMP, Stokholm 1983. Poolkõvas köites, 131 lhk. Hind $15.—

Siinsete eestikeelsete trükiste turg on müüjatele väga kehv, ega pole ka paranemist ette näha.

On ilus mälestus, mil pagulasaja vaesetel algaastatel peaaegu kõigi eestlaste raamaturiiulitel eestikeelsete raamatute rivi järjekordselt kasvas. See olukord on muutunud.

Uus generatsioon kasvas peale, see oli vähema eestikeele oskusega. Paratamatult õpiti kohalik keel enam-vähem selgeks ja see oskus tõi kaasa selle-keelsete raamatute ilmumise eestlaste raamaturiiulitele. Hiljem lisandus sinna arv kodumaalt saadud või saadetud teoseid. Nende kvaliteet paranes aastatega ja keel neis raamatuis oli hea. Siinsed kirjastused jäid raskustesse.

Siiski on üksikud neist visalt tööd jätkanud, ning näib, et viimastel aastatel isegi elavnenult. On ilmunud suurepäraseid lasteraamatuid ja mõned vanameistrid on puhkuse lõpetanud ja uuesti tööle asunud. On ilmunud luuletuskogusid, mis majanduslikult pealvett ei uju, olgu need nii head kui tahes. Alex Militsa „Kommentaarid" on erakordne teos — nendib tuntud publitsist Andres Küng, selle raamatu tagakaanel.

See on fakt.

„Kommentaarid" on 104 kommentaari, kahe aasta jooksul (1981,

ILMUNUD:
HILDA ES
„DELO
Värsse ühest unusta
Illustratsioonid ja kuju
45 lhk. Hind
ALEX MI
„KOMMENT
(Aktuaalsed kommentaarid alates
130 lhk. Hind
LEONORA
„MAROKO T
Mälestused. 256 lh
Postiteel tellides lisandub raa
Müügil „MEIE
958 Broadview Ave. To

rt

atamise meistervõistlustel
Foto — H. Raigna

uskadel

d võistlus-murdmaasuusata-
teises kõik endised nimekad
jad.
ed 30. a. ja vanemad 10 km:
Kivilo tuli kolmandaks ajaga

tlejaid oli kogusummas 70.
istlejaid oli Ameerika Ühend-
st. Võistlusele oli väljapan-
hinde üle 3000 dollari väärtu-
eeste võistlusklassis oli esime-
uhinnaks lend Soome ja taga-
steks auhindadeks olid spordi-
used.
suusatamine algas ca 20 aastat
Euroopas ja on nüüd laialt
nud ka Põhja-Ameerikas.
eelistatuimaid rullsuusa tüü-
alumiiniumist, 60 sm pikad, 8
d ja 6 sm läbimõõduga. Nii ees
taga on üks ovaalne täiskum-
s. Esimene ratas on liikuv ai-
tepoole, tagumine vaba liiku-
. Rullsuusatamisel tarvitatak-
iselt sama tehnikat kui murd-
usatamisel.

HARALD RAIGNA

Jaan Roosil maailmarekord kõndimises

Jaan Roos, võisteldes 23.—30.
5-dal Masterite Maailmamän-
l San Juan'is, Puertoriikos, või-
ikohad M45-49 klassis 5 ja 20
ndimises, saavutas 2 kuldme-
5 km kõndimises, mis toimub
ioni rajal ja milles arvesta-
rekordeid, saavutas uue
lmarekordi ajaga 23.01,06. En-
rekordi, mis samuti oli tema
l ajaga 23.01,30, saavutas ta
lunud aastal Põhja-Ameerika
ervõistlustel Ottawas. Võist-
km distantsil San Juan'is algas
p.l., kerge tuulega, 33C tem-
uuriga ja 17-ne võistleja osa-
a. Võistlus 20 km distantsil, et
oida keskpäevast kõrget tem-
uuri, algas juba kohe peale
sctõusu kell 6.30 hom. Algas
ionilt, kuid toimus läheduses
pargi 1,5 km pikkusel ring-
kus tuli kõndida 12 ringi, lõp-
s staadioni 200 m pikkusel
urajal. Sellel distantsil esi-
ks tulles saavutas ta ajana 1 t.
. Kogu võistlustest võttis osa
000 võistlejat 47 erinevalt
t.

HARALD RAIGNA

JAAN ROOS

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

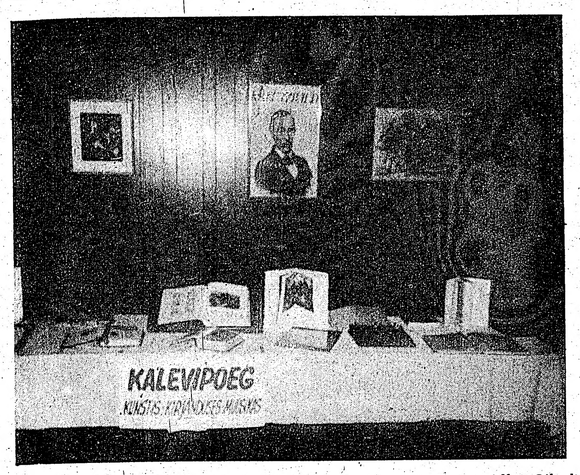

Väljapanek Kalevipojast raamatunäitusel Chicagos. Foto – Allan Sibul

Raamatunäitus Chicagos

10. ja 11. septembril toimus esimene täiuslikku laadi raamatunäitus ja -laat Chicago Eesti Majas, mis oli korraldatud Allan Sibul'a poolt, üle paarikümne kaastöölise abiga eri maailmanurkadest.

Väljapanekuid oli mitmes kategoorias: luule ja proosa, näitekirjandus, ajalugu ja poliitiline teadus, keelelised (sõnastikud, õpperaamatud jne.), mälestusteosed Eesti Päevadest ja ka helilindistatud materjal eesti keele õpikutena ja Austraaliast „Adelaide Eesti Raadio" saadete näol, mis salvestatud 104-s raadioprogrammis.

Mittemüüdavaid väljapanekuid iseloomustasid mitu Kalevipoja eestikeelset trükki ja selle tekstikriitiline väljaanne, Kalevipoeg kunstis, vanemate Kalevipoja väljaannete tiitellehed (vanim 1862) ja mõningad huvitavad rariteedid sajandi pöördelt Eestist. Müüdavad väljapanekud olid nii eesti- kui ingliskeelsed raamatud: Eesti ja Ida-Euroopa ainetel, peamiselt viimastel aastatel trükitud. Need olid hästi esindatud.

Näitus pakkus vaatajaskonnale mitmekülgset huvitavat ainestikku ja andis hea võimaluse raamatuid sirvida, mis postiga äri-ajamisel on võimatu. Küsimusele raamatulaada võimaliku kordumise kohta tuli vastus, et küllap vist hilissügisel: kas KLENK'i Sõpruspäevadel, novembri lõpus või traditsioonilise Eesti Maja Jõululaada ajal.

ANDRES PEEKNA

Kirjanduslik pealelõuna Sydneys

18. septembril toimus Sydney Eesti Majas „Carnivale" pidustuste raamides raamatunäitus ja Austraalias elunevate eesti autorite uusimate tööde käibelelaskmise tseremoonia. Õhtupooliku avas New South Wales'i osariigi riikliku raamatukogu juhataja Baiba Berzins (kelle vanaisa Ernest Feldsbergs oli Tartu Ülikooli kreeka kunsti professor ja muuseumi juhataja), kes soovitas ka eestialaseid materjale selles Austraalia ajaloole pühendatud raamatukogudus talletada. Silvia Luige-Kuriste käsitles Leonid Trett'i Piibliaineliste ballaadidekogu „Laterna Magica" saamislugu, Lydia ning Leonid Treti toimetatud mälestusteost hiljuti lahkunud helikunstnik Meta Pruuli kohta ning Peeter Lindsaare kaheteistkümnendat ja parimat teost „Kannatustee". Itaalia kirjanik Pino Bosi rõhutas, kui tähtis on üksikisiku vormimisel tema tagapõhja kultuur, mida kannavad edasi kirjanikud. Samuti näis ta mõistvat meie erilisest olukorrast tingitud kultuuriprobleeme, kuna me ei saa uut jõudu ning värskendust kodumaalt.

Macquarie Ülikooli saksa keele professor ning hiljutise vähemusrahvuste koolide kohta teostanud uurimuse autor Marlene Norst andis kiitva hinnangu eesti keeleteadlase Winifred Oseri ja õppekavade eksperdi Tiiu Salasoo koostatud eesti keele õppevahenditele, „Eesti keel algajatele — Estonian for Beginners", mis koosnevad õpikust ja hääldamit abistavatest kassettidest. Ta tõstis esile, et vaatamata riiklikule toetusele, sai projekt teoks ainult 13 isiku vabatahtliku töö abil, kes tahtsid midagi anda teistele — ja ütles, et kui tema oleks õpiku ristiema, siis paneks ta selle nimeks „Lootus". Õhtu korraldaja Valdemar Vilder tutvustas kakskeelset Melbourne'is ilmuma hakanud noorteajakirja „Elagu!".

Vaheajale järgnes kirjandusõhtu Gustav Suitsu 100. sünnipäeva tähistamiseks, kus peale Sydney Ülikooli professor Gero von Wilpert'i sõnavõttu esitas prof. Suitsu endine õpilane Winifred Oser põhjaliku, isiklikele tähelepanekutele ja mälestustele rajatud ettekande. Suitsu luulet esitasid nii Leo Karlov, Maret Oser, Olav Pihlak, Pille Püvendi, Tiia Raudma, Ilmar Tooming, kui ka Austraalia teatris lavastajana tuntud Aarne Neeme.

„Eesti keel algajatele — Estonian for Beginners" on sobiv gümnaasiumiealistele või vanematele. Õppevahendid tulevad müügile „Meie Elu" talituses.

AABS-i konverents Austraalias

Balti tuleviku pandiks 2000 haritlast

Association for Advancement of Baltic Studies (AABS) — Balti Uurimiste Edutamise Ühing — kelle liikmed (52) on juba mõnda aastat tegutsenud USA-s ja mujal, pidas 10.–11. sept. Melbourne ülikooli juures oma teise konverentsi. Esimene toimus mõni aasta tagasi Adelaides peamiselt ühe mehe ettevõttena. Selleks oli prantsuse keele lektor dr. Fennell, kes on läti keele ära õppinud ja eriteadlane selle keele alal. Kahtlemata oli Melbournes konverentsi korraldamise ajendiks, et valitsuse juurde on asutatud ka etnilise ala ministeerium.

58 osavõtja hulgas oli ainult neli eestlast — Sydneyst, Tasmaaniast ja Melbournest. Ülejäänud olid võrdselt lätlased ja leedulased, nende seas ka noori üliõpilasi.

20.000 HARITLAST

Eestlasi huvitas läti prof. E. Dunsdorfi ettekanne 10.000 läti pagulaste kõrgema või eririhariduse saanud noore kohta. Kuna sellele seltsib ka eesti pagulaste 4000 kõrgeima haridusega noort ning veel leedu pagulaste 6-8000 eriteadlast (see arv on väga umbkaudne, sest leedulased ise arvestavad, et neid on vabas maailmas üle 3.000.000), siis Balti tuleviku pandiks on umbes 20.000 haritlast. Kuid ettekane leedu St.John'i koguduse kohta Melbournes, kus küsitelu haaras 800 liiget, kes abiellunud või sündinud Austraalias, siis nende tulevik aastal 2000 on sama tume ja lootusetult pessimistlik, nii nagu sedaeestlastelgi. Vähenev huvi kultuuri ja keele vastu ja sulamine ümbruskonda — nii nagu 3 miljonit „leedulast" USA-s. Optimismi lõi aga Tasmaania ülikooli õppejõu Taskunas'e ettekanne, et saavutada tuleb iseseisev Leedu õppetool, mis on võimalik, kui on kindlalt 24 üliõpilast, kes omakorda vajavad neljaaasta kursuse jaoks 6 õppejõudu ja abilist. Eelarve on $220.000 aastas. Ka isegi poole vähema arvu üliõpilase puhul on see võimalik.

Dr. Fennell Adelaide ülikoolist esitas huvitava ettekande läti keele grammatikate kohta 17. sajandist, kus nn. Kuura ja Liivi alad esitasid soome-ugri muistseid mõjutusi ja pidepunkte.

EDUKAD NÄITUSED

E. Aavik'u poolt oli ettekanne „Kuue Suuna" ja Balti Austraalia Grupi kunstinäitused ja seosesolevad üritused 1956—1961, mis üldsummas hõlmasid 69 kunstnikku. „Kuue Suuna" moodustasid 1956. a. August Mölder ja Edgar Aavik, lätlased ja leedulased.

Leedulase Bistrickase ettepanekul võeti nimeks „Kuus Suunda", — kuna see esitas mitte ainult nelja maailmakaart, vaid liikumist üles ja alla — ühtlasi USA indiaani kui ka muistse Maarjamaa-kunsti — mis omas tugevad panteismi alused.

Aluseks võeti ka E. Aavik'u poolt arendatud (1953) kreativism — mis vaatleb elu kui aja ja ruumi ühtsust, kus aeg on Jumala suurim tööriist nii loomise, hävingu kui ka uute kujunemiste juures.

Peale edukaid näitusi Austraalias, Sydneys ja Melbournes, kust juurde tuli Läti kunstnike grupp „Blue Brush" (sinine pintsel), edu jätkus ka Pariisis Galerie Royale's. Peapunkt aga saavutati Raymond Duncan'i galeriis, Pariisi kunstikeskuses rue de Seine toimunud näitusel.

Kuigi Londonis toimuva näituse jaoks oli E. Aavik saanud peaministri Menzies'i käest nn. Letter of Credentials — mis pidi kõik „uksed avama", jäi see siiski Austraalia Eesti Majas toimetulemata, kuna näitus oleks seganud ametnike „tee joomist". Tollest ametiühingu reeglist oli aga Austraalias suur kasu, sest näitus liikus Rootsi ja Soome asemel USA-sse Duncan'i tütre galeriisse.

Rida kokkusattuvusi, nagu eesti meremehe V. Jaanimets'a pagemine Hrushtshovi laevalt Baltika ning Kennedy ja Nixoni valimisvõitlus jm. tegid Austraalia Balti Näitusest silmapaistva sündmuse.

Kasvav huvi kulmineerus Detroit'is „Scarab" klubis toimunud näitusel, mis tuli toime Wayne ülikooli kunstiosakonna kaastööl huvitunud abstraktse kunsti isa Ciurlionise loomingust ja uutes arengutest. Näitusel esitati ka E. Aavik'u loeng Austraalia pärismaalaste kunsti kohta ühenduses võimaliku Sumeri kultuuri mõjutustega.

USA-s toimunud näituste tipuks oli Ciurlionis'e galeriis, Chicagos nov. 1961 toimunud näitus, mis ühtlasi tähistas M. K. Ciurlionise 50. surma aastapäeva.

□

Kokkusattuvalt AABS'i konverentsiga Austraalias, toimus Minneapolises Augsburgi kolledzhis August Mölder'i mälestusnäitus, kes suri aasta tagasi. Tema kutsekaardil on tema hilisem puulõige — Kalevipoeg põrgu väravas.

A. Mölder'i kunst elab edasi rohkem, kui 60 värvilise akna kavandites, mis on valmistatud üle USA kirikutele, pankadele , asutustele ja erakodudele. A. Mölder nii kui ka E. Aavik lõpetasid Tartu ülikooli õigusteaduskonna ning mõlemad leidsid rakendamist ülikooli õppejõudude kohtadel. A.M. tsiviilõiguse alal prof. E. Ilus'a juures, kuna E.A. valimine toimus Kehalise kasvatuse instituudi juurde asutatud instruktori kohale.

Ajaloo seisukohast on samuti huvitav, et ka tuntud abstraktse kunsti „isa" Vassili Kandisky oli Tartu ülikooli õigusteaduskonna õppejõud, kes mööd. sajandi lõppaastail tutvus niihästi eesti kui sürjaani rahva kunstiga. Nende kunst innustas sedavõrd, et pani Tartus maha lektori ameti, ning asus Münchenis kunsti õppima. Tutvus samuti seal ja Bernis kunstigrupiga „Sinised Ratsurid", ning patendiametnikuga Albert Einstein, keda huvitas elektrienergia.

E.A.

„Canadian Scene'il" uus toimetaja

Etnilisi ajalehti varustav uudistebüroo „Canadian Scene" sai uue toimetaja. Ajakirjanike ja väljaandjate hulgas hästituntud Ruth Gordon loobus oma ülesannetest tervislikel põhjustel ja tema asemele tuli Douglas Amaron.

„Canadian Scene" saadab Kanada elu käsitavat materjali 200-le väljaandele ja raadiojaamale.

Ruth Gordon oli toimetajaks 20 aastat. Tema järglane Douglas Amaron töötas 43 aastat teadetebüroo „Canadian Press" juures, oli sõjakirjasaatja. Inglismaal, Itaalias ja Loode-Euroopas. Viimased kaks aastat ta oli Canadian Banker's Association'i eriprojektide mänedzher.

Toetused Jüri Lellepi nimelisest mälestusfondist

Eesti Üliõpilaste Toetusfondi USA-s juhatus teatab, et stipendiumide vahendamine Jüri Lellepi nimelisest mälestusfondist jätkub ka 1984/85. õppeaastaks. Sooviavalduste sisseandmise tähtpäevaks on 28. veebruar 1984.

Stipendiumid Lellepi mälestusfondist on õppimiseks kas Ameerikas või mujal vaba maailma ülikoolides. Fondi rajaja soovide kohaselt on stipendiume võimalik saada stuudiumiks ainult järgmistel aladel:

eesti keel, eesti ajalugu, eesti kirjandus, eesti kunst, eesti arheoloogia, eesti muusika, põllumajandusteadus, majandusteadus, inseneriteadused, metsandus, õigusteadus, arsiteadus, loodusteadused, filoloogia, filosoofia, poliitilised teadused, sotsioloogia, tehnoloogia, teoloogia.

Põhitingimuseks kandideerimisel on, et kandidaat (kes muidugi peab olema eesti soost) valdaks eesti keelt ja ei pooldaks kommunistlikku ega mõnda muud totalitaarset riigikorda.

Sooviavaldusankeedid stipendiumideks on saadaval Toetusfondi juhatuselt järgmisel uuel aadressil:

Estonian Students Fund in USA, Inc., P. O. Box 110, New York, New York 10185, USA.

Toetusfondi juhatus juhib tähelepanu tõigale, et sooviavaldused vajavad võrdlemisi põhjalikku dokumentatsiooni, mille muretsemiseks tuleks realistlikult varuda umbes kuu aega. Sooviavalduste saabumise tähtpäevaks, mil täidetud ankeedid koos kõigi vajalike lisadega peavad olema Toetusfondi juhatuse käes, on 28. veebruar 1984. Järelikult ei ole mõtet nõutada avaldus-plankette peale jaanuari lõppu. Kõik puudulikult täidetud, hilinenud, või vajalike lisadega varustamata sooviavaldused peavad jääma kaalumiselt välja.

□

Jüri Lellepi nimeline mälestusfond, mis tegutseb Eesti Üliõpilaste Toetusfondi USA's raamides, loodi kauaaegse väliseestlase dr. O. G. Lellepi poolt oma isa Jüri mälestuseks ligi 20 aastat tagasi. Fondi kapital on investeeritud sihtkapitalina ühe suurema Milwaukee panga haldusel; iga-aastased stipendiumid makstakse välja puutumata põhikapitali sissetulekust. Sellega on kindlustatud Lellepi stipendiumiprogrammi jätkumine nii kauaks, kui leidub kvalifitseeritud kandidaate.

Käesoleval õppeaastal (1983/84) jätkavad õppetööd Lellepi stipendiaatidena 16 eesti üliõpilast, kes moodustavad ka stipendiaatide 16. aastakäigu. Praeguse aasta stipendiumide kogusumma on $7000, mis jagatake järgmiste üliõpilaste vahel:

Ameerika Ühendriikides:
Kärin Annus, Raimo Kaasik, Erik Kissa, Ilmar Klaussen, Merike Käo, Kaarel Laev, Talvi Laev, Nora Moks, Lembit Rüütelmann, Marco Vercamer, Aiki Vinkman.

Kanadas:
Virve Sandström, Kristiina Valter.

Rootsis:
Peeter Paljak.

Saksamaal:
Lea Küngas, Arvo Leitaru.

Kommentaare „kommentaaridele"

Alex Milits, „Kommentaarid". Välis Eesti EMP, Stokholm 1983. Poolkõvas köites, 131 lhk. Hind $15.—

Siinsete eestikeelsete trükiste turg on müüjatele väga kehv, ega pole ka paranemist ette näha.

On ilus mälestus, mil pagulasaja vaesetel algaastatel peaaegu kõigi eestlaste raamaturiiulitel eestikeelsete raamatute rivi järjekordselt kasvas. See olukord on muutunud.

Uus generatsioon kasvas peale, see oli vähema eestikeele oskusega. Paratamatult õpiti kohalik keel enam-vähem selgeks ja see oskus tõi kaasa selle-keelsete raamatute ilmumise eestlaste raamaturiiulitele. Hiljem lisandus sinna arv kodumaalt saadud või saadetud teoseid. Nende kvaliteet paranes aastatega ja keel neis raamatuis oli hea. Siinsed kirjastused jäid raskustesse.

Siiski on üksikud neist visalt tööd jätkanud, ning näib, et viimastel aastatel isegi elavnenult. On ilmunud suurepäraseid lasteraamatuid ja mõned vanameistrid on puhkuse lõpetanud ja uuesti tööle asunud. On ilmunud luuletuskogusid, mis majanduslikult pealvett ei uju, olgu need nii head kui tahes. Alex Militsa „Kommentaarid" on erakordne teos — nendib tuntud publitsist Andres Küng, selle raamatu tagakaanel.

See on fakt.

„Kommentaarid" on 104 kommentaari, kahe aasta jooksul (1981, 1982) Stokholmi lähisraadiojaama kaudu A. Militsa poolt eetrisse räägitud.

„Kommentaarid" on Rootsis elava eestlaskonna, Rootsi riigi ja välispoliitiliste probleemide ülevaade ja selletõttu selle rahvakillukese elav ajalugu.

„Kommentaarid" on ühe aktiivse võitleja ja oskusliku ajakirjaniku seisukohad iganädalaste sündmuste kohta ladusalt kirja pandud.

„Kommentaarid" on näide suurest tööst, võitlemisest elava sõnaga — eeskujuks kõigile mitte-tegijaile ja vabanduste otsijaile.

Rootsi nn. neutraalpoliitika ei ole lubanud neid raadiosaateid kaugele kõlada, kindlasti mitte üle Baltimere. Raamat „Kommentaarid" võidab kaugusi ja muutub kuuldavaks isegi siin kontinendil ja mujalgi maailmas. „Need seal Rootsis on kodumaale palju ligemal ja seega loomulikult rohkem aktiivsed" — nii öeldakse siin, kaugemal maal.

Hea küll, aga just siin asub maailma võimu tsenter. Siinsed valitsused ei keela vaba vaimu ega mõtete levitamist — kas meie pole siin võitlemiseks ligemal kui kaasmaalased kartlikult ettevaatlikus Rootsis?

On vajalik, et A. Militsa raadiokommentaarid Rootsis jätkuks ka tulevatel aastatel ja et need ulataks „Kommentaaridena" kõlama kusiganes võimalik, võib-olla isegi kodumaale.

H. RIGA

ILMUNUD:

HILDA ESKO

„DELOS"

Värsse ühest unustatud saarest.
Illustratsioonid ja kujundus: ABEL LEE
45 lhk. Hind $8.00

ALEX MILITS

„KOMMENTAARID"

(Aktuaalsed kommentaarid alates jaan. 1981 — dets. 1982)
130 lhk. Hind $15.00

LEONORA PEETS

„MAROKO TAEVA ALL"

Mälestused. 256 lhk. Hind $22.00.
Postiteel tellides lisandub raamatu hindadele saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

TORONTO EESTI MAJAS Nov.S.C.
MAALIKUNSTNIK
JOANN Aaarniti
1932–1983
36-ISESEISEV
KUNSTINÄITUS
AVATUD K.l 10 h kuni kl 10 h. Sissepääs tasuta

TÄHELEPANUKS ORGANISATSIOONIDELE

„MEIE ELU" on asunud oma järjekordse KALENDRI-TÄHTRAAMATU koostamisele 1984. aastaks.

Kuna „MEIE ELU" KALENDER-TÄHTRAAMAT on organisatsioonidele ja „Mele Elu" laialdasele lugejaskonnale asendamatuks käsiraamatuks üle kogu vaba maailma asuvate eesti organisatsioonide kohta, siis on oluline, et Tähtraamatus oleksid organisatsioonide täielikud õiged aadressid.

Organisatsioonide praeguste õigete aadresside saamiseks palutakse kõiki eesti organisatsioone Kanadas ja mujal saata oma täpsed aadressid Post Code'i äramärkimisega „Meie Elu'le" HILJEMALT 15. OKTOOBRIKS s.a. aadressil:

„MEIE ELU"
958 BROADVIEW AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 2R6

Õige aadressi avaldamine „Meie Elu" Tähtraamatus on iga organisatsiooni enda huvides. Seepärast saatke oma aadress „Meie Elu" Tähtraamatu jaoks kohe vilvitamatult!

„MEIE ELU"

Simon Fraseri ülikoolis algas teine eestikeelne õppekursus

Eesti Kultuuri Ühing Kanadas (EKÜK) teine õppekursus „Estonian Folklore in its European Context" algas käesoleva aasta sügissemestril Simon Fraseri Ülikoolis (SFU) Suur-Vancouveris. Kuna esimene kursus kevadsemestril oli loonud elevuse ja toonud Eesti nime ülikooli, on sellest kursusest osavõtjaid 8 krediit-üliõpilast ja 5 vabakuulajat. Väljaandmisele tulevad sellelgi kursusel 2 stipendiumi 250 dollari suuruses parimatele üliõpilastele.

Eelmise kursuse lektor dr. Juta Kõvamees Kitching ja ta professorist abikaasa siirdusid aastaks Hamburgi ülikooli juurde nn. „sabbatical'ile". Tema asendajaks valis SFU kahe järgmise kursuse lektorina mag. Toomas Ilvese.

Toomas Ilves sündis 1953.a. Rootsis Endel Ilvese ja ta abikaasa Ira (sünd. Rebane) pojana. Kolmeaastasena asus elama Ühendriikidesse, kus hiljem lõpetas Columbia ülikooli BA kraadiga. Magistritöö kirjutas Pennsylvania ülikoolis. Viimased 5 aastat on pühendanud end 20. sajandi ameerika kirjanduse uurimisele. Mag. T. Ilvese abikaasa on praegu assistant professor psühholoogia osakonnas Briti Kolumbia ülikoolis ja vend Andres, kes spetsialiseerus Lähis-Ida keelte alal, stipendiaat Amsterdami ülikoolis.

Eesti Kultuuri ühingu esimesel loenguõhtul esines mag. Toomas Ilves huvitava ettekandega eesti rahvaluulest. Kuulajaskonnas avaldati imestust noore teadlase hea eesti keele oskuse üle.

Samal õhtul andis ka EKÜK asepresident ins. Lembit Pütsep tõhusa ülevaate organisatsiooni senisest tegevusest ja tulevikuplaanidest. Eesmärgiks on edasi õppetooli (endowed chair) loomine Simon Fraseri ülikooli juurde. See on eesti kultuurilooliselt väga oluline, et pareerida Nõukogude Liidu propagandat ja valeinformatsiooni lähemas ja kaugemas tulevikus. Globaalsed annetused selleks otstarbeks tuleksid saata: Society for the Advancement of Estonian Studies in Canada, 6520 Oak Street, Vancouver, B.C. V6P 3Z4 Canada.

Järgmine EKÜK loenguõhtu toimub 21. oktoobril, mille lektoriks on dr. Lou Goble, Kalevipoja-ainelise „Kalevide" autor Eugene, Oregonist.

Kuna Simon Fraseri Ülikoolis toimuvad kursused on äratanud tähelepanu eesti keelt mittevaldajate hulgas, siis otsustas Eesti Kultuuri Ühing Kanadas korraldada eesti keele kursused algajaile. Need toimuksid kord nädalas õhtuti Eesti Kodus Vancouveris. Lähemaks informatsiooniks palutakse pöörduda organisatsiooni asepresidendi Lembit Pütsepa poole aadressil: 1069 Devonshire Crescent, Vancouver, B.C. V6H 2E7, tel. 731-4363 või Toomas Ilves: 3167 w. 6th Avenue, Vancouver, B.C. V6K 1X5, tel. 732-6852.

ESTO 84 SEINAPLAKAT

Kunstnik Jüri Punno kujundus huumori ja rahvusmotiiviga. Tagaküljel inglise- ja eestikeelne kirjeldus mida ESTO 84 ja Toronto pakuvad juulis 1984.

Hind $3.00, torupakendis, saatekulu Kanadas 48 c, USA-sse 53 c.

Müügil

„MEIE ELU" talitusest,
958 Broadview Ave. Toronto. Ont.
M4K 2R6

Kui olete kinnisvaraomanik või rendite Ontarios, hankige omale uus koopia „Planning Act'ist".

Ontario uus „Planning Act" jõustus 1. augustil. Kui rendite, omate või soovite osta kinnisvara Ontarios, siis on kasulik teada selle akti sisu.

Näiteks, kas olete teadlik, et omavalitsus on kohustatud teatama inimestele, enne kui muudetakse tsooni määrusi. Selle aktiga on teile kindlustatud vastulauseõigus. Kui juhtub, et teie naabruses või tänaval oleva maaga mingi muutus tuleb, siis peab sellest teile teatatama.

Samuti on selle uue moodusega kindlustatud inimeste huvid ühenduses põllumaaga, loodusvaradega või pärandiga, milliseid peaks kaitsma. Meile on kõigile tähtis seda teada.

Et tunda seda uut akti on lihtne, saatke juuresolev kupong aadressil:

Communications Branch
Ministry of Municipal Affairs and Housing
56 Wellesley Street West, 2nd Floor,
Toronto, Ontario, M7A 2K4

Teie saate informatsiooniks broshüüri, milles on vastavad faktid.

Selle moodusega saate tundma akti.

Ministry of Municipal Affairs and Housing
Ontario
Claude Bennett, Minister
William Davis, Premier

I'd like to get into the Act.

Please send me my free brochure about our new Planning Act.

Name
Address Apt. #
City
Province
Postal Code

THE PLANNING ACT

Majanduselu

Majanduse peavedru peitub tehnikas

Rahvaste majanduslik tõus ja õitseng tuleneb mitte ainult püsivast töötahtest ühes vastava kapitaliga, vaid kogu ajalooline edu on olnud seotud tehniliste leiutistega juba enne Archimedes't (287-212 e.Kr.)

Kanada ja mõne teise tööstusriigi propaganda katsub rahvast veenda mõningate vähemate paranemistunnuste abil, nagu oleks käesolev majanduslik surutise periood või depressioon varsti möödumas ja elustandard paranemas. Kuid olukorra tegelikkus ei ole siiski nii roosiline. Asjatundjate arvates peetakse selle takistuseks järgnevaid ja otsenähtavaid momente, mis nõuavad valitsuse algatust, otsustamist ja korraldamist:

1. Laenuprotsent investeerimiseks ja vana tehnika uuendamiseks on ikka veel liig kõrge — kahekordselt kõrgem ajaloo keskmisest tasemest, nagu seda ajakirjandusele (CP) seletas tuntud Ottawa majandusekspert Tom Maxwell.

2. Puudulik tööstustoodangu turustamine — puuduvad eeldused võistlusvõimeliste kaupade tootmiseks välisturgudele, kust riigikassale peaks laekuma vähemalt $5 miljardi, et kergendada ka sellega taksimaksjate olukorda, nagu seda rõhutas Kanada tehnika edu ühingu (CATA) president William Hutchison.

3. Tohutusuur töötatööliste armee — vaatamata hooajalistele õiendamistele, kõigub see tegelikkuses ikka 1,5 miljoni piires, kes samal ajal paratamatult raskuseks ka neile, kes töötavad, sest viimaste sotsiaalkindlustuse preemiad aina suurenevad, nagu sellest korduvalt juttu ajakirjanduses.

4. Valitsusel puudub ikka veel üks olulisemaid programme depressioonist üle saamiseks ja see on: hindade, tasude ja kasumi ülemmäärad. Need pidurdavad või on otse takistuseks olukorra paranemisele, nagu sellest hiljuti „Toronto Star'is" kirjutas seeria-artiklites Montreali ülikooli majandusteaduskonna prof. John Mc Callum.

KÕRGTEHNIKA VÄHENDAB TÖÖPUUDUST

Ottawa majandusnõunik Nicolas J. Patterson kirjutas (Globe & Mail, juuli 22/83) positiivse artikli kõrgtehnikast tööturu raskes olukorras. Patterson kirjutab, et juba alanud „elektrooniline revolutsioon" on paljudes tekitanud õigustamata nurina, nagu võiks kõrgtehnika rakendamine majanduses põhjustada suuremat tööpuudust, kui see juba eksisteerib. Selline vaade on kajastunud mitte ainult töölisjuhtide, NDP (partei) ridades, vaid ka majandusminister Marc Lalonde eelarves ning isegi Kanada teadusnõukogus (C.Sc.C.), kus olukord peaksolema teada kõige paremini.

Nimetatud ringkonnad, vaatamata ajaloolisele õppetunnile, katsuvad majanduses jätta tähelpanemata juba suures skaalas rakendatud kompuutereid elektroonilises tehnikas uute töökohtade loomiseks. Seega pole kahtlust, et elektrooniline kõrgtehnika loob rohkem töökohti, kui see neid kõrvaldab. — Just, nagu iga teine tehniline leiutis alates rattast, plahvatusmootorist, autost massproduktsioonis. Siis arvati ka, et see toob massilise tööpuuduse, kuid olukorrad kujunesid vastupidiseks. Loodi palju uusi töökohti ja majanduses saavutati suurt edu ja rikkusi.

Näiteks 1960. aastatel kogeti praktiliselt, kuidas nüüd juba vanamoeliseks ja raskeks muutunud arvutid hirmutasid töölisi massilise vallandamisega, kuid olukord kujunes jälle vastupidiseks. Kui USA-s 1960 oli arvepidamise alal töötajaid 15% kogu tööliskonnast, siis 1980-ks kasvas see 19%-le ja varsti kuni 25% tööliskonna koguarvust. Ühes suureneva ja mitmekesise informatsiooni kogumisega loodi tööstustes suurel arvul uusi töökohti.

Nõnda ei peaks olema mingit põhjust karta, et kõrgtehnika põhjustaks tööpuudust. Faktid näitavad, et kõrgtehnika nõuab palju uusi töökäsi, vähendab toodangu kulu ja võimaldab maksta töölistele ka kõrgemat tasu.

A.M.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502

MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks. Samuti käsitöö kinkeesemeid — KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja PUUNIKERDUSE alal.

Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

Lühidalt USA-st

□ Kohtuministeeriumi eriinvestigeerimise asutus sai uue tagasilöögi „sõjasüüdlaste" protsesside sarjas, kuna Newarkis asuv distrikti liidukohtunik D. Debevoise lükkas tagasi kohtuministeeriumi nõude, et leedulaselt Juotsas Kungiselt, 67. a. vana pensionil olev hambatehnik, võetaks ära USA kodakondsus. Teda süüdistati, et ta olevat varjanud oma rolli II maailmasõja ajal 2-tuhande juudi tapmises. Kohtunik leidis, et süüdistus ei ole küllaldaselt tõestatud. Kungis ise eitas, et ta oleks sõjakuritöödest osa võtnud.

□ Kodumaalt lahkumise aastapäeva väljapaistvam märkimine New Yorgis leidis aset Lexingtoni ave. kirikus rohkearvulise rahva osavõtul. Teenisid praost R. Kiviranna ja liturgias E. Järvet ja R. Alari. Praost oma jutluses tõi esile eesti rahva rohkeid kannatusi ja ohvreid aastasadade kestel venelaste julmade sõjakäikude ja okupatsioonide läbi. Aga Jumal on hoidnud meie rahvast hävinemise eest. 39. a. tagasi, 1944. a. sügisel ligemale sadatuhat eestlast põgenes kommunistlike metslaste eest, et elada inimestena. Meie kohus on ütelda maailmale tõde ja avada enamalt oma südamed Jumalale. Muusikalises osas olid kaastegevad bass Alb. Vaart, kog. segakoor ja organist M. Noorkukk. Järgneval koosviibimisel oli päevakohaseks kõnelejaks ohvitserist sõjaveteran, Raudristi I/II kavaler Elm. Lipping.

□ Üle tunniajalise loenguga esines neil päevil Lehigh Ülikoolis Pennsylvanias probleemidest nukleaarvabaks tsooniks Euroopa Põhjalas külalislektorina Marylandi Ülikooli prof. dr. T. Parming. Kõneleja tõi esile selle alaseid vaateid Nato, Skandinaavia maade ja N. Liidu ringkonnist, samuti olukordi okupeeritud Balti riikides, võrdlevaid andmeid sõjalistest jõududest Põhjala Nato-aladel, neutraalses Rootsis ja Soomes, Nõukogude osas ülal Koola poolsaarel, Leningradi ringkonnas ja eriti ka okup. Balti riikides ning ümbruskonnas. Kuigi Skandinaavia maad on eriti aktiivselt võidelnud nn. aatomivabaks tsooniks saamise eest ja ka N. Liit on sellest kõnelenud, on viimane ise tohutute väekoondiste ja baasside ning nukleaarste relvade asetamisega selle ruumi omapoolsesse ossa tekitanud olukorra, mis vastandiks aatomivaba tsooni mõttele...

□ Vaba maailma silmapaistvamaid eesti tenoreid Heinz Riivald märgib k.a. sügisel oma poolesaja aastalist lauljakarjääri. Endine noor estoonlane Eesti pealinna teatrist, särav operetitäht Geislingeni Eesti Teatri lavalt ja aastakümnetes hinnatud ja oodatud solistiks eestlaste suurematel üritustel olnud Heinz Riivald, kes pagulaspäevil on pikemalt elanud Lakewoodis NJ, märgib seda kuldjuubelit kontserdiga New Yorgis Lexingtoni ave. kirikus, — mille korraldajaiks on Eesti Helikunsti Keskus, N.Y.E. Meeskoor ja kogudus.

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 8 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Praost Andres Taul
84 Dinnick Cres., Toronto, Ont. M4N 1L8
Tel. 483-4103, kirikus 483-5847
Õp. E. Heinsoo kodune 283-9387, kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

Pühap., 16. okt. LÕIKUSTÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS kell 11.00 hommikul. Leeri-eelsed. Pühapäevakool. Laulab noortekoor „Lootus".

Pühap., 23. oktoobril kell 11.00 hommikul JUMALATEENISTUS, külalissolist Ellen Parve-Valdsaar Baltimorest. Esineb leerilaste ansambel, solist Evi Valge.

Uus LEERIKURSUS algab pühap., 23. oktoobril pärast jumalateenistust. Palume leerilapsi registreerida õpetaja juures, telefon kodus 483-4103, kirikus 483-5847 või kirikukantseleis.

Pühap., 30. oktoobril USUPUHASTUSPÜHA kell 11.00 hommikul, jutlustab õpetaja Edgar Heinsoo. Martin Lutheri 500. a. sünnipäeva tähistamine. Laulab Cantate Domino Pühapäevakool. Leeri-eelsed. Leeritund.

Ingliskeelsed JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 väljaarvatud 9. oktoobril.

PIIBLITUNNID igal pühapäeval kell 10.00 hommikul.

Õp. Edgar Heinsoo on koguduse hooldaja õpetaja 3.-13. oktoobrini.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud teisipäeviti 10—6, neljapäeviti 12—3 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kolmapäeval 9.30—12 kirikus, neljapäeval 6—8 kirikus ja igal pühapäeval pärast jumalateenistust.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont. M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128, kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 16. okt. LÕIKUS-TÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS kell 4 p.l., solist Tamara Norheim. Pärast teenistust kohvilaud, koguduse käsitööringi näitus ja väike loterii.

Pühap., 23. okt. JUMALATEENISTUS kell 4 p.l.

Pühap., 30. okt. USUPUHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS kell 11.00 hommikul, laulab koguduse segakoor.

Pühap., 6. nov. kell 2 p.l. koguduse iga-aastane LOTERII. Jumalateenistust ei ole.

Pühap., 13. nov. kell 4 p.l. KONTSERT-JUMALATEENISTUS. Toronto Eesti Meeskoor Charles Kipperi juhatusel. Pärast teenistust kohv.

PÜHAPÄEVAKOOL igal pühapäeval jumalateenistuse ajal.

Koguduse SEGAKOORI harjutused toimuvad igal esmaspäeval kell 7 õ. kirikusaalis.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kiriku kantseleis: teisipäeviti kl. 6 p.l.—8 p.l., neljapäeviti kl. 2 p.l.—8 p.l. ja pärast jumalateenistusi.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Pühap., 16. okt. kell 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanuile ja lastele. Kell 11.00 hommikul JUMALATEENISTUS, H. Eller, solist M. Wilbiks. Kell 6.00 õhtul VÄLISMISJONI-ÕHTU, A. Tammo, naistrio.

Peetri kogudus tähistas 35. aastapäeva

EELK Peetri kogudus tähistas oma 35. aastapäeva koos kodumaalt lahkumise aastapäevaga pühapäeval, 2. oktoobril jumalateenistusega, kus teenisid praost Andres Taul ja õpet. Edgar Heinsoo. Jumalateenistust kaunistas lauluga koguduse koor Cantate Domino Roman Toi juhatusel, esitades Thomas Tallise laule. Koorisolistideks olid Elna Libe ja Virve Mathias. Jutlust lõpetades andis praost edasi endise koguduse vaimuliku õpet. Oskar Puhmi tervituse.

Jumalateenistusele järgnenud koosviibimisel kiriku saalis pidas avapalvuse õpet. Edgar Heinsoo, meenutades kodumaalt lahkumist 39 a. tagasi. Koguduse esimees Andres Tork luges ette piiskop Karl Raudsepa tervituse. Ingliskeelse koguduse tervituse andis edasi esimehe abikaasa Ellen Peterson.

Kõne kodumaalt lahkumise aastapäeva puhul pidas aupeakonsul Ilmar Heinsoo meenutades prof. Jüri Uluotsa kõnet 1944. a. milles ta kutsus eesti mehi ühinema võitlusrindega suure ohu vastu, mis sundis paljusid põgenema oma kodumaalt, kuhu saabus pikk öö. Kõneleja rõhutas, et tundes end eestlastena ei saa meie kunagi unustada oma rahvale tehtud ülekohut. Nõukogu liige Valdu Lillakas andis ülevaate Peetri koguduse arengust 35 aasta jooksul.

Pensionäride Klubi Naiskoor külastas Kolmainu kogudust

Toronto Eesti Pensionäride Klubi Naiskoor külastas pühapäeval, 2. okt. Toronto Eesti Kolmainu kogudust. Altar oli kaunistatud viljavihkude ja muude looduse annetustega, Lõikuspüha tänujumalateenistuse puhul. Õp. Gnadenteich pidas meeldejääva sisuka jutluse. TEPK Naiskoor kaunistas jumalateenistust kahe vaimuliku lauluga P. Tammearu juhatusel. Pärast jumalateenistust siirdus kogudus alla saali, kus tublide perenaiste poolt rikkalikult kaetud lauad ootamas. Koor kandis allsaalis ette veel neli iseseisvusaegset eesti heliloojate poolt loodud laulu, saades koguduse poolt sooja vastuvõtu.

TEPK Naiskoor tänab kogudust ja juhatust ilusa õhtupooliku eest. Tänu perenaistele ja veel tugevam käesurve õp. Gnadenteich'le küllakutse eest.

TEPK NAISKOORI JUHATUS

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Immanueli Kirik
21 Swanwick Ave.
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 2L4
Tel. 477-6248

Pühap., 16. oktoobril kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanuile ja lastele. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur, laulavad Ülo Lindström ja Raul Pumber. (Buss Eesti Kodust kell 1.30 p.l.). Kell 6.15 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS, kõneleb Toomas Rüdmik.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Tel.: 698-7977 või 766-7853
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough

Jumalateenistus on pühapäeval, 16. oktoobril kell 1.30.

USUPUHASTUSPÜHA jumalateenistus on pühapäeval, 30. okt. kell 1.30.

KOGUDUSE 31. AASTAPÄEVA jumalateenistus on pühapäeval, 6. nov. kell 3 p.l. Külalisena jutlustab Londoni Pauluse koguduse õp. Ernst Lootsma. Järgneb aastapäeva koosviibimine kohvilauas.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmapäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

INTERLOCKING PAVING STONE
PATIO - SÕIDUTEED - RÄIGUTEED
TASUTA HINDAMINE
HELISTADA MATI BANO 698-1835

OOTAMATU

E

Puhka rahus.

OOTAMATULT LAHKUS MEIL

EL

ARMAST

ELLEN K

mälestavad sügavas lei

ELLEN ja AIN
LIIS TEEDLA
ANNE ja ENNO
MONICA ja AR

ARMAST

ELLEN K

mälestavad

ARMAST

ELLEN K

mälestavad k

REE
LIIN

ARMAST SÕPRA

ELLEN K

mälestavad l

EVI
ristit

UINUS IGAVESELE UNELE M

GAIDS

ELLEN

MATI EPNER —

Pensionäridele tasuta r

Telefon:

OOTAMATULT LAHKUS MEIE ARMAS

ELLEN KÜTTI

sündinud 19. detsembril 1926 Tartus
surnud 4. oktoobril 1983 Torontos

mälestavad sügavas leinas

abikaasa ASKO
tütar KATRIN
poeg TOOMAS abikaasaga
ema HELMI
õde ANNI
õde ASTA perekonnaga
ja OMAKSED Kodu-Eestis

Puhka rahus.

OOTAMATULT LAHKUS MEILE ARMAS

ELLEN KÜTTI

mälestavad sügavas leinas

NORA, LEMBIT ja LINDA

ARMAST

ELLEN KÜTTI't

mälestavad sügavas leinas

ELLEN ja AIN ALLAS
LIIS TEEDLA
ANNE ja ENNO AGUR perekonnaga
MONICA ja ARNOLD PÄRNA perekonnaga

ARMAST

ELLEN KÜTTI't

mälestavad sügavas leinas

OLLI ja AUGUST

ARMAST

ELLEN KÜTTI't

mälestavad kurbuses

REET KOTKAS ja MARK TEOSE
LIINA ja ERIK TEOSE

ARMAST SÕPRA

ELLEN KÜTTI't

mälestavad leinas

EVI ja EVALD ODER perekonnaga
ristitütar HELI

UINUS IGAVESELE UNELE MEIE ARMAS

GAIDSÕSAR

ELLEN KÜTTI

Sügavas leinas

„RAJALEIDJAD"

ARMAST SÕBRANNAT

ELLEN KÜTTI

mälestavad leinas

ELLE ja JAAN ARRO lastega
AIVO ja ANNE VEEL
MARIA VEEL

ARMAST SÕBRANNAT

ELLEN KÜTTI

mälestavad leinas

ELLE ja JAAN ARRO lastega
AIVO ja ANNE VEEL
MARIA VEEL

ARMAST

ESMO RIDALA 60-AASTANE

Esmo Ridalat tavatseti nimetada Eesti mitteametlikuks „konsuliks" Helsingis. Kui seal lakkas meie esinduse ja organisatsiooni tegevus, hoidis Esmo Ridala koos eesti sõpru. Neile, kes Soome pealinnas tahtsid kinnitada vanu hõimusuhteid või vajasid abi orienteerumiseks, võimaldus see Esmo Ridala vahendusel. Ja seda kasutati ohtrasti. Meenuvad reisid Soome, kus alati ootamas abivalmis kolleeg, aitamas luua kutsetööks vajalikke kontakte.

Nüüd sai Esmo Ridala 28. sept. 60-aastaseks ja elab Stokholmis, kus täidab vastutusrikast ülesannet EELK konsistooriumi peasekretärina. Oma huvi ja armastust jagab ta aga endiselt eesti ja soome rahva vahel, olles kindlate tõekspidamistega vabadusideede eest võitleja. On ju Esmo Ridala üles kasvanud Soomes, kus tema eesti kultuuriloos nimekas isa, luuletaja Villem Ridala-Grünthal oli Helsingi ülikooli õppejõuks. Sõjapäevil 1943—1944 ta oli Jalkala eesti vabatahtlike õppekeskuses ja Terijõel Karjala Kannaksel ning viimati eesti vabatahtlike rügemendis JR-200.

Lõpetas Helsingi ülikooli ja sai hiljem poliitiliste teaduste magistrikraadi. Koos poliitiliste küsimuste uurimisega Esmo Ridala tegevus kulges publitsisti-ajakirjanikuna. 1951. a. ta töötas USA Helsingi saatkonna juures, 1952—1956 teadeteagentuur UPI Helsingi toimetuses, siis „Uusi Suomi" välisosakonnas, teadeteagentuur UPI juures, oli 1967—1973 Radio Free Europe korrespondendiks Soomes ja hiljem töötas freelance ajakirjanikuna. Esmo Ridala kindel hoiak sulges poliitilise olukorra muutudes talle uksed Soomes. Kontaktid on siiski püsinud külaskäikudega Helsingi, kus töötab edasi tema abikaasa Helve.

Ühiskondlikust tegevusest on Esmo Ridala võtnud osa mitmete eesti organisatsioonide tööst, korraldanud näitusi jne. Tema eriharrastuseks on male, kus jõudis Soomes meisterklassi ja avaldas mitmesse keelde tõlgitud raamatu Paul Kerese partiidest.

Akadeemiliselt kuulub EÜS Põhjala liikmeskonda ja üliõpilaspäevil oli aktiivne Helsingi üliõpilaskonnas.

Juubilari õnnitlevad parimate soovidega tema sõbrad ja kolleegid. Eriti on põhjus nendega liituda „Meie Elul", kelle kaastööliste perre kuulub Esmo Ridala juba palju aastaid. Jõudu tööle!

Reb.

Aleksander Haavaniit 80-aastane

Junnimaa mees Paikuse vallast Pärnumaalt, A.H. pühitsevat 28. okt. 80-t sünnipäeva. Nii on kuuldus, sest H. ise räägib endast vähe, põhjendades, et igal inimesel on minevik. H. eelistab tööd ja tegu, mis püsivamad „minast".

Lõpetanud E.V. Sõjaväe aspirantide kursuse ja saanud E.V. Haridusministeeriumilt stipendiumi aianduse õppimiseks Saksamaal, Dresdenis, 1928-1931, H. rakendus: aspirant-üleajateenijana kaadriks aspirantide kursusel, õpetaja ja aiandusala juhataja Türi Aiamajanduse Gümnaasiumis ja Jõneda Põllutöökoolis; Tallinn-1978 eesti ühiskonnale kinkis, mis aga alade arhitekt ning põgenikuna Saksamaal, alates a. 1944, oli Sacksenis ja Flensburgis aiaääride ja põllumajapidamiste juhataja.

H. on ühiskonnale palju andnud, kuid vähe on teda tänuks meeles peetud, pigem on talle selle eest „peavalu" tekitatud. Näit. pärast II maailmasõda Saksamaalt Kanadasse tulekut ta asutas ja aretas miljonilise aiaäri Ontarios, mille ta a. eesti ühiskonnale kinkis, mis aga „asjatundjate" poolt „mehele pandi". Oma tahte taastamiseks peab H. nüüd oma vanaduspäevil aega ja raha kulutama, mida ta ka teha tõotab.

Teadmisega, et füüsilised harjutused ei vormi ainult inimese keha, vaid teevad ka „targemaks" — H. kroolib, teeb „konna" või „saarmast" suveti Toronto „Eesti Kodu" siseujulas ja talvekuudel Atlandi rannikul Floridas. Selletõttu on H. „vormis" füüsiliselt kui ka vaimliselt.

Kuigi vanus on ainult arv, soovime Aleksander Haavaniidule siiski „palju aastaid . . ."!

A. HAVI

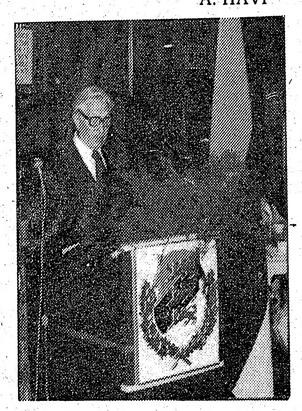

Aleksander Haavaniit peab aktusekõnet L.-Floridas E.V. 63. aastapäeval.

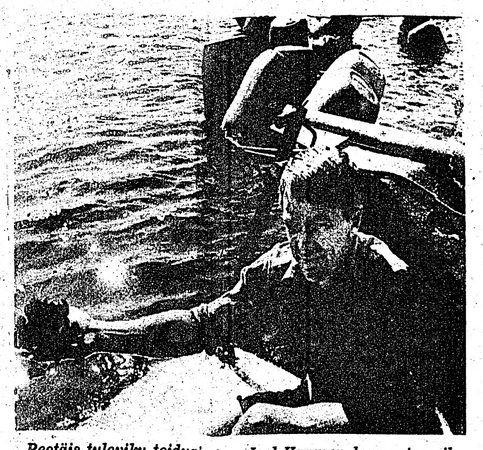

Peotäis tuleviku toiduaineet — Joel Haamer demonstreerib oma farmi tooteid.

Eestlased kasvatavad Rootsis rannakarpe

STOKHOLM (EPL) — Lääneranniku, Bohusläni,on eeldused ülimalt head rannakarpide kasvatamiseks. Rannakarp tahab puhast, suhteliselt tugeva vooluga vett — ja seda on tänapäevalgi veel Bohusläni olemas. Kuid rootsi rahvas pole veel avastanud rannakarpi kui ülimaitsvat, odavat ja kasulikku toiduainet. Me tarbime aastas umbes 2000 tonni rannakarpe — ja suurem osa neist veetakse sisse Koreast. . .

Euroopas on näiteks prantslased rannakarpide suurtarbijad (austrite kõrval), kuid rekordi lööb vist küll Hispaania, kus aastas süüakse 250.000 tonni rannakarpe! Rootsis aga on seniajani enamasti suurlinnades elavad noored need, kes on „avastanud" rannakarbi kõik eelised.

Rannakarpide kasvatamisega niiöelda „töötuslikult" alustas eestlane Joel Haamer (kunstnik Eerik Haameri poeg), kes merebioloogina ja Chalmersi uurijana hakkas asja lähemalt uurima. Ta nimelt pani tähele, et meres kasutatavad instrumendid kiiresti kattusid rannakarpidega. Tekkis idee hakata neid „kodustama" ja kasvatama rohkem kättesaavates oludes.

Katsetused õnnestusid suurepäraselt ja nelja aasta eest asutas Joel Hamer koos kaasosanikega AB Musselina Strömstadis. Hiljem aga kolis üle Bovallstrandi, kus parajasi vabanes üks sardiinitehas. Praegu on Musselinas tööl 12 inimest, kuid kui tehas on täiesti välja ehitatud, võimaldab see tööd umbes 30-nele inimesele. Toodang oleks sel juhul 4.000 tonni aastas.

Joel Haameri eeskuju on nakatanud ka teisi ja praegu on Bohusläni umbkaudu 30 rannakarpide kasvatajat, nende hulgas ka teisi eestlasi. Rannakarbi liha on proteiinirikas, hästimaitsev ja odav. Üks kilo rannakarbi liha maksab kõigest 15 krooni ümber — veisefilee või Läänemere lõhe on vähemalt kümme korda kallim. . .

Rannakarpe kasvatakse plastlintide küljes, mis omakorda on kinnitatud poide külge, nii et lindid on 10—15 meetri sügavusel. Kogemused on näidanud, et see on rannakarpidele ideaalne sügavus. Nendes oludes kasvab karp faktiliselt kiiremini kui nende „metsikud kolleegid". Pooltteise aastaga on rannakarp oma parimas eas ja valmis rändama maiasmokkade taldrikutele. Kuna kasvatatavad rannakarbid veedavad oma elupäevad põhjast eemal, lintide küljes, siis ei sisalda nad ka mingisuguseid kõrvalaineid näiteks liiva või muid meresetteid.

Joel Haamer on jutustanud ICA-Kurirenile, et AB Musselina turustab rannakarpe kolmel viisil. Näiteks on olemas tükikaupa sügavkülmutatud karbid koorega või ilma ja niinimetatud Mussifrittid. Need on tükikaupa külmutatud ja paneeritud rannakarbid, täiesti valmis friteerimiseks.

Tükikaupa külmutatud rannakarpe saab tarvitada mitut moodi, seletab Joel Haamer. Näiteks võib neid kasutada marinaadides, kus normaalselt kasutatakse räime. Maitseb imehästi.

Kuna tegemist on uudsusega, on mõned kohalikud elanikud ja „patisaksad" protesteerinud, arvates, et merekarbid kuidagimoodi rikuvad Bohusläni puhast vett ja üldse keskkonda. Tegemist on aga täieliku eksitusega, sest rannakarpide abil on vastupidi võimalik vett puhastada sinna valgunud väetisainetest.

On nimelt suur vahe kalakasvanduse ja rannakarbifarmi vahel. Kalade jaoks ettenähtud toit tuleb vette visata, kuid rannakarbid söövad seda, mis juba vees on olemas. Nii toimub ka vee puhastamine teatud kõrvalollustest.

Joel Haamer igatahes näeb rannakarbifarmidele Rootsi lääneranniku edukat tulevikku. Rootsi puhastes vetes kasvanud rannakarbid on tagaotsitud eksportartikkel ja kahtlemata tõuseb aastate möödudes ka rootsi rahva enda tarbimine. Tegemist on puhta toiduga, ilma mingisuguste kahjulike lisanditega. Tuleviku toiduaine.

EPL/IS

Kes on vaesed?

Kanada statistika kohaselt iga isik ja perekond, kes on sunnitud kulutama rohkem kui 58.5% oma sissetulekust toidu, riietuse ja peavarju peale, on vaesed. Eluga tuleb toime isik ja perekond, kui ta ei kuluta toidu, riietuse ja peavarju peale rohkem kui 38.5% oma sissetulekust.

Üksikisiku vaesuse piiriks loetakse sissetulekut aastas $7052 ja $27,172 seitsmeliikmelise perekonna kohta elades linnas. Nendest arvudest lähtudes elab Kanadas 4 miljonit vaest, ehk igast kuuest Kanada elanikust on üks vaene.

Trudeau ei astu tagasi?

Ühendriikide eriteadlane peaministrite ja presidentide isikute hindamise alal Colin Cambell on avaldanud raamatu, milles ta kirjutab Kanada peaministri P. E. Trudeau kohta, et see ei loobu liberaalide partei liideri kohast ja liberaalidel ei ole mõtet targutada selle ülde, kas ja kunas Trudeau astub tagasi omalt kohalt.

Colin Cambell on filosoofia ja poliitika professor Georgetown ülikoolis ja viibib praegu Torontos, et populariseerida oma raamatut „Governments Under Stress". Campelli arvates on Trudeau väga tundelik selle kohta, mida ajalugu võiks kord kirjutada tema kui Kanada peaministri kohta. Kui ta praegu lahkuks, siis tema tegevust võiks hakata kirjutama punase tindiga, tõstes esile tema võimuahnust ja upsakust. Trudeau oleks teinud õieti, kui ta oleks loobunud oma kohast siis, kui ta sellest esimest korda rääkis. Siis oleks kõik ta eelmised vead unustatud ja teda oleks hakatud pidama tõesti suureks Kanada peaministriks.

Pomm Burmas surmas 16 lõunakorealast

Lõuna-Korea president Chun koos saatjaskonnaga oli Burma pealinnas Rangoonis sõitmas tundmatu sõduri mälestussamba juurde, et asetada selle jalale pärg, kui mausoleumis plahvatas aegpomm ja surmas Lõuna-Korea 4 ministrit ja 12 kõrgemat valitsuse eriteadlast, kes saatsid presidenti tema kavatsetud 6 riigi külastamisel Kaug-Idas. President Chun pääses eluga, kuna tema auto oli plahvatuse momendil mausoleumist kolme minuti tee kaugusel.

Montreal võttis vastu vene kaubalaeva

Vene kaubalaev vineeri- ja vodkalaadungiga, mida Los Angelesi sadamatöölised keeldusid maha laadimast, sõitis läbi Panama kanali USA idaranniku poole ja püüdis oma laadungist lahti saada New Yorgis, Bostonis ja Halifaxis. Kõikjal keelduti sadamatööliste poolt. Möödunud nädalal laev jõudis Montreali ja sadamatöölised laadisid laevalt maha 6000 tonni vineeri ja suure hulga vodkat, mis raudteel saadetakse edasi Bostoni.

Sadamatööliste keeldumise tõttu läks laadungi toomine N. Liidule nii palju maksma, et kaup vaevalt ära tasub selle transpordikulud.

Spadina magistraaltee hädavajalik

Teedeosakonna juhataja Sam Cass teatas Toronto linnavalitsusele, et juhul kui linn ehitab välja järve ääre ja raudteede all oleva maa-ala ettenähtud plaanide kohaselt, siis on paratamatult vajalik ehitada välja Spadina magistraaltee tema esialgsel kujul, et liiklemise alal ei tekiks ummistusi kesklinna piirkonnas. Koos sellega tuleks laiendamisele ka Gardiner magistraaltee. Nende projektide teostamisel võiks saada 50,000 töölist pideva töö ja töö võiks maksma minna kuni 1000 miljonit.

Vaipade ja mööbli keemiline puhastus

samuti akende pesemine. Söögituba, elutuba ja koridor $59.95. Pensionäride üürikorteritele hinna-alandus.

PEETER VALING — Tel. 690-4961

KORTER MÜÜA

3 suurt magamistuba, 1 1/2 vannituba. Vaikne korterimaja kõigi mugavustega, ligidal TTC. Hwy 427 & Bloor'i rajoonis. **HIND $59.500.–.** Helistage 622-4359 või 622-3452.

SUURTE KOGEMUSTEGA EUROOPA RÄTSEP

õmbleb
KVALITEET-MATERJALIST
naistele ja meestele
KOSTÜÜMID ● MANTLID
● ÜLIKONNAD

OLD MILL TAILORS

7 **Riverview Gardens** (Bloor-Jane Subway Stn.) **Toronto, Ont. M6S 4E4**
Tel. 416/769-9535
Rudi H. Schneider

KUHU MINNA?

● Reedel, 14.—16. okt. Arville Pusström-Uus'i kunstinäitus Eesti Majas.

● Laup., 15. okt. võrulaste sügispidu Eesti Majas algusega kl. 7 õ.

● Pühap., 16. okt. „Triinu"-pärastlõuna Eesti Majas.

● Laup., 22.—23. okt. Maret Maiste kunstinäitus Eesti Majas.

● Laup., 22. okt. Võitlejate Ühingu „Lõbus laupäevaõhtu" Eesti Majas algusega kl. 7 õ.

● Pühap., 23. okt. mulkide kokkutulek Eesti Majas algusega kl. 3 p.

● Pühap., 23. okt. Baptisti koguduse „Kodusaare Õhtu 2" algusega kl. 6 õ.

● Reedel, 28. okt. EKN „Viinakuu Pidu" Eesti Majas algusega kl. 7.30 õ.

● Pühap., 30. okt. Invaliide Toetava Naisringi moenäitus Eesti Majas algusega kl. 3 p.l.

● Laup., 19. nov. Kotkajärve 30. juubeliball Eesti Majas algusega kl. 7.30 õ.

TEADAANNE PENSIONÄRIDELE

Sügishooaja esimene koosviibimine kohvilauaga on neljap., 20 oktoobril kell 2.30 p.l. Eesti Maja suures saalis. Klubiliikmed ja külalised teretulnud.

JUHATUS

Pedestri Jaan

Steik

„Heldus, kui suured steigid!" hüüatas vanaema allasurutud vaimustusega, kui kelner minekuks selja pööras.

„Ja kui ilusti serveeritud", lisas vanaisa ilmse rahuldustundega.

„See kõik näeb välja ja lõhnab nii isuäratavalt!. . . Just, nagu minu oma tehtud", naljatas vanaema, põskedel kerge õhetus äsjajoodud kokteilist.

„Sellest on juba terve igavik, kui me viimati steiki sõime", tähendas vanaisa.

„Eks siis nüüd ole sul paras juhus oma uued hambad pidulikult sisse õnnistada".

„Oh, kui mahlakas", kiitis vanaema pärast esimesi suutäisi ja lisas: „aga kõike seda suurt tükki ma küll ära süüa ei jaksa".

„Parem las vatsa rebenegu, kui hüva rooga üle jätta", tsiteeris vanaisa muistset rahvatarkust.

„Aga ega mul pole tarviski ennast lõhki süüa — ma tean väga hästi, kust mulle abi tuleb!"

„Ah tead või?", naeris vanaisa. „Ma näen juba, kust poolt tuul puhub" ja nihutas oma taldriku vanaemale lähemale.

„Sina, suur ja tugev mees — sulle kulub see killuke hädasti ära", tõstis vanaema paraja tüki oma steigi küljest vanaisa taldrikule.

Maitsvat einet nautides kandus keskustelu peamiselt ainult tunnustavate märkuste vahetamiseks toidu kvaliteedi kohta.

Ebatavaliselt sõna-ahtraks kippus aga peagi jääma alatijutukas vanaisa. Tema peamine tähelepanu näis olevat keskendaatud puremisele. Jah, oma meelehärmiks pidi ta varsti endale tunnsitama, et ta oli ülehinnanud oma vastse närimisaparaadi tõhusust. Kunstlikud hambad, kuigi kallid ja tunnustatud arsti poolt suhu pandud, ei olnud siiski võrreldavad omadega.

„Kas sa vast juhuslikult ei sooviks oma steigitükki tagasi?", tegi ta ettevaatliku katse tekkinud kriisi lahendamiseks — „ma pole seda veel puudutanud".

„Ei, aitäh, mul on sellest küllalt, mis mul on. Mehed peavad ju tugevamini sööma", vastas vanaema.

Vanaisa jäi veelgi sõnakehvemaks — söömine näis nõudvat kogu ta energia. Ta näris väikeste suutäite kaupa, nagu teda oli õpetatud, näris nii, et ta lõualihased väsisid, kuid ikkagi ei suutnud ta vanaemaga sammu pidada.

„Mis viga on? Kas sul pole enam isu?", märkas vanaema tema kimbatust.

„Ega ole jah just erilist. Sõin vist liiga palju kukleid ja salatit steigi alla.

„Aga egas meil ruttu pole," lohutas vanaema, aeglustades oma söömise tempot, et vanaisa talle järgi jõuaks.

Söödi edasi. . . Kui aga kelner tuli vaatama, kas on juba aeg magustoidu serveerimiseks, pani vanaisa oma noa ja kahvli taldrikule ja lükkas selle kõrvale. Enne aga kui kelner jõudis taldriku haarata, käskis vanaema selle lauale jätta, ise teeseldes söömist oma peaaegu tühjalt taldrikult. Ja kui vanaisa talle küsiva pilgu saatis, seletas vanaema pärast kelneri lahkumist, et ta olevat näinud, kuidas ühele teisele laudkonnale oli toodud paberkott, kuhu üks daam oli kogunud söömisest üle jäänud kanakintsud. „Miks meiegi ei või teha samuti?", küsis ta südilt.

„See daam viib oma jäägid koerale — meil aga koera pole."

„Miks just koerale? See on puhas ja hea toit. Meie maksame selle eest ja see on meie oma. Ja mis meie sellega teeme, pole kellegi asi".

Kui kelner magustoidu tõi, avaldaski vanaema soovi, pakkida sisse ülejäänud steik.

„Dog bäg! Muidugi, madam, meeleldi", vastas kelner abivalmilt.

Kelneri kooperatiivsus hajutas vanaisa väära piinlikkusetunde. Ja et asjade kulgu veelgi sujuvamaks teha, pidas ta tarvilikuks kelnerile seletada, et kogu see säästuoperatsioon toimuvat nende koera, nende perekonnalemmiku huvides. Ta ei võinud aimatagi, millise härduse puhangu tema sõnad kelneris vallandasid.

„Ma tean, söör, kui palju rõõmu see teie koerakesele valmistab. Ka minul on koer — minu kalleim sõber. Ma tean." Ja ta hääl kajas nagu noorel armunul. Nüüd järgnenud koerasõpradevaheline keskustelu viis paratamatult momendini, kus vanaisal tuli vastata küsimusele, mis tõugu tema lemmik on.

„Bernhardiin", pahvatas ta välja esimese nime, mis talle keelele tuli.

„Meie koera terviseks!", tõstis vanaema oma tühja klaasi, kui nad jälle kahekesi olid jäänud.

„Ma nalja pärast. . .", muheles vanaisa. „Muidugi me paistaksime nälja, nagu igavesed koonerid, kes viimaseid suutäisi taldrikult kokku kraabivad." Jäägid koera jaoks, see on nagu loomulikum. Näe, kelnergi ütles „dog bäg". Tegelikult lõppesid minu diplomaatilised suhted penide tõuga siis, kui ma väikse poisina pureda sain ühe ketikoera poolt, keda ma olin õrritanud ja liiga hilja aru saanud, et tema kett oli pikem, kui ma olin arvestanud.

„Kas tohin teile veel kohvi kallata, madam?", oli kelner jälle tagasi.

„Jah, tänan. Aga kuhu jäi minu gog bäg?"

„Madam, teie lemmik väärib midagi paremat, kui tavaline dog bäg. Teie loal, madam, ma teeksin talle erandi", vastas kelner, võttes kaasa vanaisa taldriku, mis juba küllalt kauaks oli lauale vedelema jäänud.

Ja juba enne, kui vanaema ja vanaisa oma tassid tühjendada jõudsid, oli kelner jälle tagasi võidurõõmsalt naeratades, näpu otsas rippumas hoolikalt nööritud kartong, mille ta asetas tühjale toolile vanaisa kõrval.

„Tänan väga". koputas vanaisa sõrmeotstega kartongile —" tegite suurepärase paki".

„Tänan, sõör, ma julgen loota, et see teie bernhardiini väärilise on."

NALJAD

Mõni nädal pärast pulmi pihib peigmees:

„Kallim, pean sulle pihtima saladuse. Olen nimelt värvipime."

„Oh, see ei tee midagi. Ma pean sulle ka midagi pihtima. Olen neeger."

□

Proua Nurjatu ilusale naabrinaisele:

„Kas teie ei tahaks täna rõdul päikesevanni võtta. On ülim aeg, et mu mees muru niidaks."

□

„Mul on väga tark koer", kiidab härra Kutsikapale. „Ta toob mulle igal hommikul ajalehe. Kõige toredam seejuures on, et ma pole üldse lehte tellinud."

□

Üks vanatüdruk kaebas reisibüroo kohtusse hingelise julmuse pärast. Talle oli antud tuba kahe äsja abiellunud paari vahel.

□

„Mis on eesel?" küsib koolmeister.

„Eesel on hobune, kes koolis sageli poppi teinud," vastab väike Villem.

□

Majaehitaja arhitektile:

„Maja seinad on liiga õhukesed."

„Ärge otsustage nii kiirelt. Oodake ära kui tapeet peale tuleb."

□

„Kui palju on meil toiduaineid tagavaraks?" küsib Jaruzelski sotsiaalministrilt.

„Jahu viieks aastaks, liha aastaks, suhkrut kuueks kuuks."

See on tore kuulda. Aga rahvas räägib, et meie toiduvarud on kasinad."

„Meie toiduvarud piisavad loomulikult meile kahele."